

davo per dieną po 2-3 rub. kiekvienas. Tokiai karuotojas įveža malkas į botą ir pavertęs jas grūdais atgal vežti daugiausiai, bote su deda malkas gražiai į eilę kitų darbininkų, dažniausia moteris: joms įmokėdavo dienai po 60 kapeikų.

Tas malkas, kurių nespėja išvežti į Prusus, reikia užvežti augstyn, kur nesiekia vanduo, kad Nemunui užtvintus vanduo jų nenustytų. Už užvežimą malkų augstyn, kur nesiekia vanduo, mokojo už aktinį po 1 r. 80 kapeikų. Čia vienas vyrais su arklių pora per dieną galėdavo uždirbti po 3, 4 ir 5 rub., žiurint kaip dirbdavo ir kaip stiprus arkliai.

Paskutiniai metai didokas žmonių bursų turi Panemunėje neblogą uždarbį. Bet kiek daug žmonių turėtų gerą uždarbį, jeigu tie medžiai nebūtų leidžiami į Prusus, o šiaip šienos įtaisytyse pabrūkos būtų perdirbami ir visokius išdirbinius. Tuokart nemažas skaičius tu, kurie keliauja Amerikon uždarbiauti, liktu savo šalyje. O dabar iš Rusijos viskas eina į užsienį: ir žmonės ir darbas, o drauge ir pelnas, kuris liktu Rusijai, jeigu gabenamoji medžiaga būtų perdirbama Rusijoje ir visokius išdirbinius.

Popiermalkės piaušto ir į botus karuoja daugiausia vietiniai gyventojai. Į Sudargą buvo atvažiuavę keletas darbininkų nuo Jėnauvos ir iš kitur, bet visas jų uždarbys, o taipogi ir sveikatos nemaža, liko Sudargo monopolijoje ir aludėse.

(“Saltinis”).

IS GARLIAVOS.

Suvalkų gub.
Šmet mūsų apylinkėje ukinkams sunkus metai: rugiai ir kiti javai labai menkai užderėjo, o kaip kur dar ir ledai išmūšė. Dabar daugelį jau trūksta duonos, pasaro gi taip pat ne visiems užteks.

Per taiti tarp ukinkų šmet žymiai sumažėjo laikračių skaitymas. Kas pėnai turėjo išsirašę 2 — 3 laikraščius, šmet išsirašę vos vieną, kas gi pėnai buvo išsirašę vieną laikraštį, tas šmet visai nebeišsirašo. Daugiausiai sumažėjo “Lietuvos Ukinko” čėnų skačius, mažiausiai gi — “Saltinio”.

Paežerių ir Juodbudžių kaimų ukinkiniai nusuntę astovui Bulo-tai savo “nutarimą”, kad atiduotų jiems grafas Tiškevičius tokį servitutą, kokį jie turėjo po 1864 metų. Tikisi, kad atstovas praneš valdžiai, kaip Tiškevičius skriaudė ukinkinius servitutu dalykuose.

Pajiesiu kaimie prieš advokato buvo pas Sapjanską vestuvės. Per tasias vestives vienas vestuvinių (Ak-tis iš Siauduvės) pasimirė nuo degtinės.

Grabavus kaimie per krikštynas pas Rinkevičių pasigėrė ir susipykė už vaikus susipėję Černevičius su Kalasinskų. Už tai Kalasinskai nusovė Černevičius sunų. Dabar Kal. sėdi Kalvarijos kėlijame.

Kučioje. Pajiesnio kaimo Jančaras su savo mārčia ir kitu žmogum vežėsi Kalėdoms 3 laukutes alaus ir 1 gorių degtinės. Visi girti budimi, bevažiuojant apvirto su ratais į griovį. Jachur virzdamas vežimas užmūšė mirtin, o mārčią suspaudė arkliui griovyje, trečiasai gi žmogus, Bazylius, dar likosi pgyvyis.

Tai vis girtuokliavimo aukos! Nepsedoutukininkas.

(“V. 2.”)

IS VILKAVISKIO.

Sausio 10 d. ištremė “Sviesos” narį J. Baroną (iš Majoriškų k.). Apsigyventi gali kur nori išsiskyrus Lenkija (žinoma ir Suvalkų gub.). Ištremtas jis iki nepasibaigęs pasiprintoj apsauga. Minėtas J. B. sumintas jau prieš 3 mėnes, ir iki šiam laikui sėdėjo Vilkaviškio kėlijame.

Sausio 12 d. suėmė Pustapėdžių (Vilk. val.) J. Svėdą. Jis dabar sėdi Vilkaviškio kėlijame.

(“V. 2.”)

IS PAEŽERIŲ,

Vilkaviškio pav.

Kaipo pasėmė seniai buvusį čia kratų, buvo šienos dienos pasaukti pas Vilkaviškio pav. zandarų vyrininką: Mat, Vasylius iš Parausių Mat. Matulaitis iš Domeikių ir J. Rymša iš Margių. Pirmutiniu du, po gana ilgo “spavedojimo” sulgų žinomų pas mus šiu laikų klausimų, buvo paleisti, o J. Rymša, atėjusį pas vyrininką, suėmė nėva už “Sviesos” ir petičijas anų metų ir tuoj iš-

zabeno Kalvarijos kėlijam. Vi-sių trijų daugiausiai klausinėta: apie “Sviesą”, jos santykius su “Ziburiu”, kodėl jie neprisidėjo prie “Ziburio”, apie “Sviesos” centro valdybą, ir apie daktarų Grinių partyviskumą.

M. Merkevičius.

(“V. 2.”)

IS MASKVOS.

Lapkričio 29 dieną buvom įtaise koncertą ne lietuvišką (sulgų savo programos), bet tik Lietuvių Studentų Draugijos naudai. Darbo buvo daug. Bėgiojimo be galo. Rupeščių aibė. Ir išdavo... bėmaz 25 rubliai pelno. Maža, ir tai tik laimingam nuotikiui aciū. Kodėl taip? Todėl, kad taista koncertas pirmą kartą ir neprityrimui aciū padaryta keletas stambių klaidų ir nors dirbta daug ir beveik visų, bet apyčupomis ir be įsitikrinimo. Suprantama, bet liūdna, nes stamojimo tikslas pasiekta tik... krislelis. Tiek sulgų medžiaginės koncerto pusės.

Turi jis dar ir socialinę pusę. Pirmia, draugai aciū nuolatiniams ir neretiems susirinkimams išsiskaitę: ir koncerto įtaisyti susiartinio — išnyko santykių oficialiskumas. Antras, draugai įsitraukė į darbą, praputo aukauti laiką draugijos reikalams. Visa tai labai svarbu, ypač kad ikišiol šiedvi ydi didžiai buvo atjaučiami.

Be koncerto buvo parasytas ir paskaitytas (gaila, kad klausytojų buv... tik keturi) draugo A. Lastauskio referatas apie Vaicaitį. Referatas bus skaitomas po Kalėdų Maskvos lietuviams naujai įtaisyti Maskvos lietuviškam klubiū. Taigi susitvėrusioji metų pradžioje raštijos kuopelė paduoda nors ir silpnus gyvavimo ženklus.

Toliau susitvėrė jau brandolis vertimo kuopelės. Kuopelės tikslas — atskirti dailiosios raštijos veikalėlių vertimas iš įjymiausiųjų kitataučių rašytojų. Kuopelės brandolis jau pradėjo veikti ir atliko vieną darbėlį.

Pažymėtinas dar palinkimas arčiau susipažinti su Maskvos Lietuvių Šelpamos Draugijos darbais, dalyvauti juose ir įnešti demokratizmo ir rimtumo srovę. Dirva plati, nes neseniai čia buvusi “Vilniaus Žinių” atstovas padavė eilę sumanymų, kurių įvykdinimui ir reikia rūpintis. Daugiau tik norų ir darbų!

Taip tai praslinko pirmas pusmetis. Gyvenam ne kaip, bet visgi jaučiama pažanga nors mažylė, mažylė, vos vos įžiurima.

St. S.

(“V. 2.”)

KAUNO SOCJALINĖS PASKAITOS SAUSIO 3, 4 ir 5 d.

Savo laikų buvom prenešę apie žadamasias Kaune įrengti socialines paskaitas. Buvo kviečiama keliolika svietikų ir dvasikų inteligentų kaip prelegentai (skaitytojai). Sausio 3—5 (16—18) d. šios paskaitos vyko, bet — svietikams atsisakius ar “susirgus”, beskaitė tik 5 kunigai (Jurgis Matulevičius, Jonas Maculevičius, Pranciškus Bučys, klebonas Staugaitis, Aleksandras Dambrauskas — Antano Kaupo), iš jų kun. J. Matulevičius — 3 paskaitas. Teisybė, dauguma tų prelegentų — “daktarai-profesorai”....

Klausytojų prisirinko, kaip sakoma, pusėtinai: pirmą dieną 192 žmogų, tame skaičiuje 90 mokinių ir darbininkų, anot gi kaunikių laikraščiu — apie 140 kunigų; antrą dieną — 237 žmonės, tame skaičiuje 134 mokiniai ir darbininkai; trečią dieną — 190 žmonių t. sk. 90 mokinių ir darbininkų.

Buvo perskaityta: kun. Matulevičius — 1) “Trumpas išaiškinimas šių dienų socialinio klausimo”, 2) “Miesto ir apskritai pramonijos darbininkų klausimas”, 3) “Krikščioniškoji mokslo teorija apie nuosavybės teisę; kun. Bučio — “Katalikų bažnyčia ir socialinis klausimas”; kun. Staugaitis — “Visuomenės labdarystės sutvarkymas”; kun. Kaupo — “Ištvystės klausimas”; kun. Maculevičius — “Krikščioniškos socialinės tvarkos mokslas arba krikščioniškoji demokratija sulgų enklilikų Leono XIII”.

Kaip ir galima buvo laukti, visi tie klausimai buvo apšviesti “krikščioniškos demokratijos” pakraipėje.

Prasidėjo paskaitos pasveikinimo telegrama poezijai, užsibaigė jo atsakymu.

Tokios tati buvo įrengtos Kaune socialinės-paskaitos. Kaip matom, iš didelio debesio....

(“V. 2.”)

STEIGKIME MOKYKLŲ SKYRIUS.

Iki šiam laikui dauguma tėvų yra da vis tos nuomonės, jog pirmia, negu leisti vaiką į mokyklą, reikia jį namie pramokyti “ant knygos”. Ir taip manantieji žiemą ar dvi arbat patis vargina kudiķius su “slebizavojimu” arba, leidžia prie kokios davatkėlės, kuri taip pat mokina. Pirmiau, kuomet mokykla buvo mociaka, mokytojas nebylis, tas buvo neišvengiama, bet dabar, kuomet į mokyklas yra įvestas išguldymas lietuvių kalbos, visai nėra jokio reikalo namie su “slebizavojimu” varginti kudiķi, ar leisti prie davatkų, — visugeriausia iskarto jį atiduoti mokyklon, nes ten jį išmoks kur-kas geriau ir greičiau. Bet visiems aišku, kad į esančias mokyklas sutelpa tik kelinta dalis mokslo amžiaus kudiķių — didžiuma gi liekasi už durų mokyklos. Ką gi čion daryt? Žinoma reikia rūpintis, kad kuodaugiau būtų įkuriami mokyklų. Kadangi naujų mokyklų steigimas eina išlėto, vėžio žingsniu, tai da praęs kelios dešimtys metų iki mes turėsime jų užtektinai. O kurių dabar mums dėti kudiķius, likusius už mokyklos durų, trokštančius mokslo? Tą spragą galime užtaisyti šit kuom: mokyklų idirekija leidžia įkurti sodziuose (taip vadinamus) mokyklų skyrius, (kalbama apie Kauno gub.) taigi ir kibikimės už tų skyrių. Norėdami įkurti tokį mokyklos skyrių turime pajiešioti butą, mokytoją (užtenka baigusio pradinę mokyklą) ir paduoti apskričio inspektorui meldimą. Tame meldime turi būti nurodyti antras vietos, kame norima įsteigti (tokie skyriai, mat, buna atiduodami po priejura ar timiausiojo mokytojas), parinkta skyriui mokytojas, jo mokslo laipsnis ir salygos, teikiamos skyriaus mokytojui; po meldimu turi būti įgaliojinių parašai. Užlaikymas tokio mokyklos skyriaus ne kiek brangiau neatsiūti, kaip dabar išleidžiama yra davatkėlių pamokėjimui, o nauda būtų kur-kas didesnę. Todėl ir patariu mesti paprotį leisti prie davatkėlių savo kudiķius mokyti, “slebizavoti” ir imties geriau mokyklų skyrių steigimu. Po kelių metų visas mūsų jaunimas būtų mokyklos mokyklų, ne tik skaityti. Norintiems steigti mokyklos skyrių ir nezinantiems ką daryti patariu geriausiai kreipties prie artimiausio liudies mokytojo; jis ir suteiks reikalingas žinias.

Mokytojas B.—as.

(“V. 2.”)

PRIE MŪSŲ GYVENIMO PARADOKSŲ.

Gerbiamaasai p. Leonas “V. Žinios” padavė mums keletą šmonių paradoksų iš mūsų visuomenės gyvenimo.

Prie jų tikty pridėjus dar vienas, taip gi nemaziau tipiškas mūsų gyvenimo apsiriekimas. Lietuvių laikraščiuose kasdieną randam daugybę smulkių-smulkiųjų žinių apie tai, kiek kuriame miestelyje yra aludžių, monopolijų, sankrovų, kas, kur ir su kuosinapsė, kur ir kaip buvo vaidinama nebedesintį gal kartą “Mazgą”, “Amerika pirtyje” ir kiti jau nusibodę veikalai. Bet kartuose pačiūose laikraščiuose neužeiname žinių, turinčių nesulyginamai didesnę visuomenės svarbą.

Pavyzdžiui, keletas netip dar susenėjusių gyvenimo faktų, dėl mūsų perijodinės spaudos lyg kaip ir nebuvisių, jos nei žodiū nepaminėtųjų.

Mėnuo, kitas atgal Siauliuose neseniai dar gimusios “Varpo” draugijos pirmą kartą buvo statyta ant lietuvių scenos toks rimtas ir svarbus veikalas, kaip Asnyko tragedija “Keistutis”. Spektaklis sutraukęs tokią daugybę publikos, kaip retai gal kuris visų spektaklių Lietuvoje; išsiskaus visų apsilankusiųjų (“net lenkų”) užuojautą ir pagyrimą; ant rytojaus atkurtas mažai publikai — darbininkų vaikams, sukvietiams iš Zubovo dvarų, šv. Juozapo darbininkų draugijos ir kitų mokyklų.

Plačioji Lietuvos visuomenė praėjo tą faktą nepastebėjusi: jei kas išgirdo apie jį, tai išgerę savo draugų ar pažįstamųjų laisų, ar bent dar iš... “Kov. Telegraf”, kuris, lyg lietuvių pagailęs, pranešė tą žinlą.

Kitas faktas. Peterburge atvykusios visos Rusijos Moterų suvažiavimam lietuvių delegatę p. p. Zemaite ir G. Petkevičaitę laikusios vietiniams lietuviams paskaitas: Zemaite — “Apie vaikus ir tē-

vus lietuvių valstiečių šeimynoje”, G. Petkevičaitė — “Atsiminimai apie P. Višinskį”. Peterburgo lietuvių kolonija įdavusi joms pasveikinimą nuo Peterburgo lietuvių. Lietuvių gi studentų draugija įteikusi G. Petkevičaitėi adresą pasveikinimą jos 20 metų visuomenės ir raštijos darbamosi. Ir apie tai nesurandama žinios (praėjo jau pusė mėnesio), jeigu neskaityti apskelbimo, tilpusio “V. 2.” apie rengiamasias paskaitas.

Ir dar faktas. Liepojuje, rods, metai atgal vietinių lietuvių draugijos ar privatsia iniciatyva buvę visai skaitomos darbininkams perijodiškos lekcijos iš prigimties ar kitų kurių mokslių. Tos lekcijos, žmonėms suprantamai skaitytos komercijos mokyklos direktoriaus, turėjusios nemazą tarp darbininkų pasisekimą. Ir vėl neteko apie tai skaityti laikraščiuose žinių (mažgi tik “Lib. Viestnik” buty parašęs), kaip tos lekcijos buvo skaitoma, kokia išsidirbusi buvo auditorija, jų įtekmė ir tt.

Kame gi priežastis, kad mes tas smulkiasias, todėl atskartojančias žinias kasdieną skaitom (arba apleidžiam neskaite) svarbesnioji turinio žinių dažnai pasigendami jų bodėjimas.

Ar tai apsilaidimas, ar iš užu medžių miško nežiurime....

P. B.—is.

(“V. 2.”)

ODŲ PABRIKŲ SAVININKŲ LOKAUTAS.

Septynių didelių Vilniaus odų pabriķų savininkai apskelbė lokautą ir tuoj atstatė nuo darbo 1000 darbininkų. Sykiu tokių-pat pabriķų savininkai Smargainuose uždarė 28 pabriķus ir ten be uždaro, o tuo pačiu ir be duonos kėsmio, pasliko 1500 darbininkų.

Svarbiausioji priežastis odų pabriķų krizis, neleidžianti Vilniaus odų pabriķams taip pigiai odas išdirbinti, kaip tai yra daroma Rusijoje ir Varsavoje — yra pasėnėjęs odų išdirbimo budas ir pasėnėjęs pabriķo įnagiai tam darbi vartojamieji. Tačiau pabriķų savininkai, arba to nesupraddami, arba nenorėdami suprasti — ne budą, ne įnagius ėmė taisyti, bet darbininkams uždarbį mažinti.

Prie to siandien jau įvykusio lokauto pabriķų savininkai ėmė rengties atsargiai, bet nuosekliai, jau nuo pat vasaros pradžios; jie tuomet pusiau sumažino darbo dienę. Darbininkai ištisą vasarą ir ištisą rudenį turėjo pasikinkinti puse savo paprasto uždabio ir todėl kuomet, žiemai prasidėjus, gruodžio 6 d. liko apskelbtas lokautas, darbininkai atsidurė baisiausiam padėjime: pinigų nei pas vieną nebuvo nei skatiko, iš seniaurū nupirkty drabužių ir baldų irgi nieko, — mes viskas buvo išalkvota, vasarą ir rudenį pusę uždabio begaunant.

Dabar darbo salygos pabriķų savininkų siūlomas darbininkams ytin sunkios. Reikalaujama iš darbininkų 12 darbo valandų, ir neapmokamą katilų ir kitų įnagių valymą. Be to dar reikalaujama, kad kiekviena artelė (darbininkų kuopa) pasisamdytų sau į kiekvieną skyrių meistrį, kuriam ji pati, t. y. artelė, turės mokėti 12 rub. sanvaitė algos.

Darbininkų sąjungos valdyba apokuoja, jei darbininkai sutikty priimti tokias darbo salygas — tai odų išdirbimas pabriķui perpus maziau kaip ikišiol prekiuotų.

Apskelbus pabriķų savininkams lokautą, visų pabriķų darbininkų atstovai susirinko tarties ir nutarė sutikti su kai-kuriais mokesčiais sumazinimais, tačiau pilnai priimti skelbiamas salygas jokiu būdu nesutiko.

Odininkų profesionalinės sąjungos turėjo šiek-tiek sutaupto skatiko, taip: Vilniaus sąjunga—2905 rub., o Smargainų—4000 r., tačiau 2500 bedarbiams su tiek pinigų ne kas-kokia gali būti teikiama pašelpa. Abi sąjungos pirmoje lokauto sanvaitėje duodavo kas sanvaitę po 2 rub. vedusiems darbininkams; nevedusiems — 1 rub. 50 kap., o nestaugusiems — 1 rub. Antroje sanvaitėje buvo išduota vedusiems po 1 rub. 50 k.; nevedusiems — 1 rub., o nestaugusiems 75 kap.

Ketvirtoje sanvaitėje dar maziau buvo duodama: vedusiems — 1 rub., nevedusiems — 75 kap., nestaugusiems — 50 kap.

Dabar penktoje sanvaitėje prisieis dar maziau kiekvienam darbininkui gauti, nes sąjungos pinigai yra beveik išsiseimę.

Vilniaus darbininkai kreipėsi to-
li kitių miestų darbininkus,

melddami juos, atsidurus tokiame baisiam padėjime, susilpti. Kol kas tik vieni Dvinskio darbininkai išskausė tą maldavimą ir prisuntė savo draugams vilniečiams 200 rublių.

Nėra jokios vilties sulaukti greitai lokauto galo, nes visos tarybos tarp pabriķų savininkų ir darbininkų pertrauktos.

(“V. 2.”)

LIETUVIŲ DRAUGAI.

Ukrainiečių laikraštį “Literaturno Naukovy Vistnik” (už sausio mėnesį) žinomasis ukrainiečių veikėjas prof. Mykolas Gruševskis palietė begalio svarbų klausimą, būtent, ukrainiečių santykius su lietuviu ir baltarusiais.

Išrodę, kad ukrainiečių tauta stovinti visai nuosaliai tarp visų slavų tautų, kad nieko gero iš “brolių-slavų” ukrainiečiai negali tikėtis, kad todėl nei neprivalo gaisinti laiko ir energijos “slavų-brolių” sąjungai tverti, — gerbiamaasai autorius nurodo į lietuvių ir baltarusius: turime, sakio, labai artimus kaimynus, kurių reikalai, yra tie patys, kaip ir atgijiančios ukrainiečių tautos; su jais tat ir turime vienyties.

“Tiedvi tauti (lietuviu ir baltarusiai) — sako Gruševskis — suristi jau vieno likimo su ukrainiečiais iš senų senovės. Pirmoji padėjo bendrus pamatus visuomenin-kajam ir kultūriškajam tų tautų gyvenimui Kievo valstybėje. Pas-kui, ukrainiečių žemės drauge su baltarusių žemėmis įėjo didžion Lietuvos kunigaikštijon; drauge visus tris tautos pergyveno tuos painius santikius, į kuriuos buvo įtraukusi jas lietuvių-lenkų unija 1385 metais ir tolimesnieji atsi-
tkimai. Visų trijų tautų: lietuvių, ukrainiečių ir baltarusių — aug-satai luomas pabėgo — priėmė lenkų kultūrą ir tautiskumą, ir, sus-
maišs su lenkais ateiviais, sudarė svetimą savo tautai tautiskumui ir kultūra augstajai luomą, atsis-
rė nuo liudies ir surišo tokioio budą tautiskumą su luominiais ir ekonomiais reikalais. Respubli-
kai sugriuvus, visos tris tautos atiteko Rusijai; dabar joms reik-
ia skaityties netik su sunkiai jas užguliančiais senosios Lenkijos palaikais, bet ir su Rusų politika, kuri, budama siaurai centralistiska ir neprielanki nuskaustuoj tautų plėtojimui, buvo dar nenusekli ir nesumani: norėdama rudos su len-
kyste kovoti, labai dažnai ji tik padėjo lenkinimo darbą vartyti.

Tokioio budą visas tris tautas angstai risa praeties palaikai, kurie paliko žymę šiadininiame jų gyvenime, bendrosios Rusijos tvarkos salygos ir bendrieji reika-lavimai — siekiami: sustvėti naujoje Rusijoje tokias salygas, kad bu-tų galima kultūriškai ir ekonomis-
kai plėtoties. Tie patys klafsimai, kuriuos turi išristi Rusijos ukrai-niečiai, stovi ir priešais lietuviu ir baltarusius, būtent: valstybės becent-ralizavimas, kova su lenkų įtekmė, kultūrinis ir tautinis liudies kil-i-mas, ekonomiskųjų pamatų išdir-bimas, žydų kladsymas ir kiti.

Ukrainiečiai, kaip skaitlingiausieji ir kulturingiausieji iš tų tri-jų tautų neprivalo užmiršti tar-tauti ku gali ir padėti įvykti tau-tiškiems ir politiškiems tų savo senųjų bičiulių ir kaimynų sieki-mams. Priežastų, dėlė kurių galėtumėm su jais susipykti, netu-rime ir, tur-but, neturėsime. Vi-sios tris tautos turi tiek svarbių re-
ikalų atlikti, kad, tur-but, nebus noro rieties dėlė ribų.

Siandien — “mažųjų darbų” metas; taigi aš nei nemanau apie kokias-nors trukdimas manifes-tacijas susipratinti su tiem dviem broliškam tantom. Noriu tikėti, priminti visiems tiems ukrainie-čiams, kurie turi kokio-nors progą susitikti su tiem dviem tantom, su įdviejų tautiniu, kultūrinu ar ekonominiu darbu — kad jų rei-
kalai yra mums ne svetimi, bet priešingai labai artini. Teatsime-na tai ukrainiečiai, kuriuos la-
kimas yra nuvaręs Lietuvon ar Baltarusijon. Teneužmiršta tai ir tie, kurie bendrose įstaigose su-sieina su dviejų tautų atstovais. Tesirupina ir mūsų visuomenė su mūsų spauda daugiau susiartin-ti ir susiprasti su jais. Tesupazind-i-mas kas gali, mūsų visuomenę su jų gyvenimu ir reikalavimais, te-praneša jiems tokius-pat mūsų reikalavimus. Teskelbia kas kur gali, kad visi mes turime bendrus reikalus ir toji žinia testiprina energiją ir pastikėjimą suo jė-gomis ir teruosią artimesnį tų tau-tų susidrangavimą.

Yra tai begalo svarbūs dalykas,

Siandien — “mažųjų darbų” metas; taigi aš nei nemanau apie kokias-nors trukdimas manifes-tacijas susipratinti su tiem dviem broliškam tantom. Noriu tikėti, priminti visiems tiems ukrainie-čiams, kurie turi kokio-nors progą susitikti su tiem dviem tantom, su įdviejų tautiniu, kultūrinu ar ekonominiu darbu — kad jų rei-
kalai yra mums ne svetimi, bet priešingai labai artini. Teatsime-na tai ukrainiečiai, kuriuos la-
kimas yra nuvaręs Lietuvon ar Baltarusijon. Teneužmiršta tai ir tie, kurie bendrose įstaigose su-sieina su dviejų tautų atstovais. Tesirupina ir mūsų visuomenė su mūsų spauda daugiau susiartin-ti ir susiprasti su jais. Tesupazind-i-mas kas gali, mūsų visuomenę su jų gyvenimu ir reikalavimais, te-praneša jiems tokius-pat mūsų reikalavimus. Teskelbia kas kur gali, kad visi mes turime bendrus reikalus ir toji žinia testiprina energiją ir pastikėjimą suo jė-gomis ir teruosią artimesnį tų tau-tų susidrangavimą.

Yra tai begalo svarbūs dalykas,

Siandien — “mažųjų darbų” metas; taigi aš nei nemanau apie kokias-nors trukdimas manifes-tacijas susipratinti su tiem dviem broliškam tantom. Noriu tikėti, priminti visiems tiems ukrainie-čiams, kurie turi kokio-nors progą susitikti su tiem dviem tantom, su įdviejų tautiniu, kultūrinu ar ekonominiu darbu — kad jų rei-
kalai yra mums ne svetimi, bet priešingai labai artini. Teatsime-na tai ukrainiečiai, kuriuos la-
kimas yra nuvaręs Lietuvon ar Baltarusijon. Teneužmiršta tai ir tie, kurie bendrose įstaigose su-sieina su dviejų tautų atstovais. Tesirupina ir mūsų visuomenė su mūsų spauda daugiau susiartin-ti ir susiprasti su jais. Tesupazind-i-mas kas gali, mūsų visuomenę su jų gyvenimu ir reikalavimais, te-praneša jiems tokius-pat mūsų reikalavimus. Teskelbia kas kur gali, kad visi mes turime bendrus reikalus ir toji žinia testiprina energiją ir pastikėjimą suo jė-gomis ir teruosią artimesnį tų tau-tų susidrangavimą.

Yra tai begalo svarbūs dalykas,

Siandien — “mažųjų darbų” metas; taigi aš nei nemanau apie kokias-nors trukdimas manifes-tacijas susipratinti su tiem dviem broliškam tantom. Noriu tikėti, priminti visiems tiems ukrainie-čiams, kurie turi kokio-nors progą susitikti su tiem dviem tantom, su įdviejų tautiniu, kultūrinu ar ekonominiu darbu — kad jų rei-
kalai yra mums ne svetimi, bet priešingai labai artini. Teatsime-na tai ukrainiečiai, kuriuos la-
kimas yra nuvaręs Lietuvon ar Baltarusijon. Teneužmiršta tai ir tie, kurie bendrose įstaigose su-sieina su dviejų tautų atstovais. Tesirupina ir mūsų visuomenė su mūsų spauda daugiau susiartin-ti ir susiprasti su jais. Tesupazind-i-mas kas gali, mūsų visuomenę su jų gyvenimu ir reikalavimais, te-praneša jiems tokius-pat mūsų reikalavimus. Teskelbia kas kur gali, kad visi mes turime bendrus reikalus ir toji žinia testiprina energiją ir pastikėjimą suo jė-gomis ir teruosią artimesnį tų tau-tų susidrangavimą.

Yra tai begalo svarbūs dalykas,

ir nuveiktieji šioje tyloje ir ne-
žymioje dirvoje ka ir mazi darbai
atnės didelę naudą ateičiai. Ma-
nau, kad tai butų daug dėkinges-
nis vaidinimas, arba bergždi pasi-
stengimai įgyti ukrainiečių klau-
simų mūsų priešininkų prielanku-
mas. Vadinamiesiems “praktiškiems
politikams”, kurie įpratę vaikšči-
ti kitais keliais, nemanau, žinoma,
užmesti savo sumanymų. Tik tai
šiais naujais metais linkiu pasiseki-
mo ir laimės sunkiame darbe vi-
soms trims broliškoms tautom,
bendriems mūsų praeties ir mu-
sų vilčių dalininkams.

Tezelia laisvės sekla plačiose
Ukrainijos, Baltarusijos ir Lie-
tuvos dirvose, nuo marių iki marių,
nuo kalnų iki kalnų. Teatanga
kultūros ir susipratimo rugeliai,
derlys ir skalys. Teperkenčia jie
šalčius ir karščius, teatreimia vi-
sus priešininkų smugius.

Ir angstame broliškume, laisvės
ir pažangos idėjų bendrumė teau-
ga šitų tautų jėga. Teatgimie
jie po įvairių nepalaimos teau-
rų, kaip seniau, tartum jauni ereliai,
ir savo sparnais tepredengia me-
kinamąją, piktadėjų kankinamąją
liandį!

Sitasai balsas — tai tikrai bro-
lio balsas. Tokiai balsas negali
neišsauti tokio pat atsiliepimo. Ir
išsauts. Susiprasime. Ir daug
lengviau bus mums tuomet kovo-
ti....

(“V-tis”).

MIKOLO ROMERO BYLA.

Jaunas advokato padėjėjas Mi-
kolas Romeris yra gerai žinomas
mūsų visuomenei kaip mūsų at-
gijimo istorijos autorius. Nors jo
knyga išleista užsienyje ir lenkų
kalboje, tačiau nėra turbūt Lietu-
voje inteligento, kurs nebūtų su ja
pasizinęs ir tikrą dėkingumą pa-
jutęs už autoriaus pasidarbavimą
ir teisingą mūsų kovų ir troškimų
papiėsimą.

Tas Mikolas Romeris sausio 14
d. buvo Vilniaus teismo rumų su
luomų atstovais teisiamas už
straipsnį tilpusį liepos 20 d. 1906
m. Vilniuje jo leidžiamajame len-
kų kalba pirmieji

ja, kuri uždegė anglis. Kadangi ugnies negalima buvo kitaip užgesinti, tik visai užmirusių oš, tas tai ir tapo padaryta. Užgrūvę darbininkai, jeigu jie dar gyvi, ten turės sudėti arba užtrokšti.

IŠ DARBO LAUKO.

New Orleans, La. Darbai čia eina vis po senovės, taigi dar vis ne geriausiai.

Pereitą savaitę Amerikoje iš viso buvo 282 nusibankrutinimai, arba ant 71 daugiau negu užprieitą.

Peoria, Ill. Prasidėjo čia Illinois valstijos angliakasių metinė konvencija, kuri trauksis dvi savaitės. Klausimas alų ne bus vienok perkratėnėjamas, kadangi sutartis padaryta seniau jau ant trijų metų.

New York. Žmonių be darbo yra čia ne mažai. Skrybelininkų streikai dar nepasibaigę. Streikai tie teigti prisidėjo prie padaugėjimo bedarbių skaitliaus.

Orange, N. Y. Traukiasi čia dar vis organizuotų skrybelininkų streikas. 47 val. vasprių ant gatvių buvo smarkus susirėmimai streikių su streiklaužiais. Dang streiklausių tapo sužeisti.

Grand Rapids, Mich. Darbai čia šiūm kartu eina ne blogiausiai. Dirbtuvų yra čia diktai. Nori darba gauti, turi įsipirkti. Tokia mat čia netikus mada. Lietuvių yra diktai, burelis. Yra dvi lietuviškos draugovės.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

CHICAGOS SIUVĖJŲ ATIDAI.

Šitame mieste gal daugiausiai suauvė, negu kitose miestuose, bet jie čia taip ramiai gyvena, kad apie juos nieko nebuvo girdėt, tik dabar apsiėmė ir tarp jų siokis judėjimas. 8 d. sausio tapo sutvertas Kliubas Savitarpinės Pašėpos Lietuvių siuvėjų ir kūrėjų priimami tikrai dirbant prie siuvėjų. Įstoijimas į Kliubą \$1.00, mėnesinė mokeskis 25 centai. Sergantis siuvėjas gaus pašėpą \$6.00 ir sanvaitę. Kliubas suteiks pašėpą ir tiems, kurie išvažiuos į kitą miestą apsigyventi. Apart pašėpos ligoj, Kliubas rūpisi ir apsvietimu siuvėjų ant kiek išgalės: įrengs viešą knygyną ir mokslišką paskaitas, žodžių, Kliubo užduoties bus risti, vienyti ir gelbėti savo siuvėjų nelygybę. Kliubas pripažino reikalingu atsisukti viešai į visus siuvėjų gyvenančius Chicagoje, kviesdamas prisidėti prie Kliubo. Nutarta laikyti extra susirinkimus, kuriame galės nauji prisirašyti siuvėjai už \$1.00, o toliaus įstoijimas bus padidintas pagal amžių. Geriausia todėl prisirašyti atsilankius į susirinkimą, kuris atsis bus nedėlioje, 28 vasario, 2 val. po pietų, Balkevičiaus salėje, 823 N. Marshall ave., tarpe North ave. ir Wabansia. Mėnesiniai susirinkimai atsis bus pirmą serėdos vakarą kiekvieno mėnesio, 8 val. vakare. Kas norėtų kreiptis per laisikus, meldžiamie kreiptis per sekretoriaus Kliubo, J. Mickevičiaus, 18 Ellen str., Chicago, Ill. Komitetas.

IS PANA, ILL.

Darbai čia šiūm kartu eina blogai. Yra čia keturios anglių kasyklos; vienoj dabar darbininkai streikuoja, kitose 3 dirba po 3 dienas sanvaitė. Iš kitur pribusiam sunku darbas gauti. Lietuvių yra čia pusėtinai burelis. Yra kuopelė L. S. S. į kurią prigul keli nariai. Gaila, kad čia nėra susipratusių, tai nėra kam kuopą tvirtiau suorganizuot. Girtuokliaujančių čia teigti netruksta, ypač tą galima kokiose vestuvėse pamatyti, nes jose pasiūta ir pešynės tarp pasigėrusių ir kitoki negražus darbai. A. K.

IS WEST FRANKFORT, ILL.

16 d. vasario, kada veik visi darbininkai išėjo iš olos, Dering Co. anglių kasykloj atsitiko didelė eksplozija, kuri oloj palaidojo keturis darbininkus; per didelę ugnį greit užgrūvusi negalima buvo prisirtinti. Dabar kasyklos uždare akiai. Nežinia, ar jas kada atidarys. Keturi jauni vyrai jau čia išėjęs amžinai. Užuosti eksplozijos yra: 3 anglijonai ir vienas lietu-

vis — 20 metų Jonas Ambrazevičia. Tėva jo dvi sanvaitės atgal tose kasyklose baisiai apdegino gavas.

Šitose kasyklose paprastai dirbdavo apie du šimtai žmonių. Dabar jie liko be darbo. J. H. Aliukonis.

IS HERRIN, ILL.

Šitose aplinkinėse yra 14 anglių kasyklų, bet darbai jose eina vis silpnyn: 4-riose dirba 4-5 dienų sanvaitė, kitose 3 dienas, o dar kitos visai stovi. Teip dirbant, negalima nė pragyvenimui uždirbti.

Lietuvių yra čia pusėtinai burelis, stovi jie ne ant žemiausio laipsnio. Yra čia kuopos S. L. A. ir L. S. S. ir dvi pašėpinės draugovės; o kaip girdėt, dar viena organizuojasi, ketina sutvert, tik apie ją negeriausi gandai eina. Bet apie tą rengiamą Kliubą nėra ką kalbėti, kadangi jis nesutvėrė ir jo darbų dar nematyti. J. T. Adomaitis.

IS EAST ST. LOUIS, ILL.

Darbai čia dar nepasigėrino, bet neturintys visai darbo yra ne daugiausiai nes skerdyklose dirba nors po kelias valandas.

Yra čia pusėtinai skaitlius susipratusių lietuvių, kurie visgi šį tą veikia žmonių labui. Pereitą nedėlia Jauunuomenės draugovė po globa Sv. Kazimiero atlošė komediją "Žilė galvon, vėlnias nodedon" ir dialogą "Keliaujantis po švieto vaikinas ir girtuoklis".

Vaidenimas pasisekė neblogiausiai. Ypač girtuoklio rolę atsižymėjo J. Butenas (dialoge). Jo lošimas publikai labai patiko. A. Gudikė dainavo solo "Mielis kvietkeli". Dambrauskas deklamavo eiles "Ko liudf kastingalėli".

Taigi mat čia visgi yra besidarbuojanti, bet yra gana ir tokių, kurie bijosi kokių laikraštį ir rankas paimiti, arba įstoti į kokią draugovę. Bet toki apsvaiginančių gėrimų nesibijo, nesibijo nė girtuokliavimo pasekmių. Pereitą nedėlios dieną buvo vestuvės. Vienas vestuvėninkas, baltakės prisigėręs, išėjo grumtis su kitais, bet nepajuto, kaip jo koja tapo išsukta. Nubaga nuvežė ligonbutin. Daktarai tvirtina, kad išsėgydymas atels apie 100 dol. ir tai gal gali šluo pasilikti ant viso amžiaus. Kitas vėl, su apvilkto akimis nepataikė kur reikia, norėjo įsikraustyti į kambarį pas miegančius šeiminikus. Už tai tapo suareštuotas ir kietkon patupdytas. Sunku ir aprašyti visus nukentėjusius dėl prisigėrimo, kiek čia yra nelaimingų aukų to biauurs apskritai lietuvių papročio! Tų vienok per daug į stiklę li žiurintys nepamatys ten, kur jie galėtų ko nors gero pasimokyti, kur galėtų jie pats ką gero padaryti. Pakalbink juos paaaukanti kiek kad ir svarbiausiam reikalui, tai atsakys, kad geriau pinigų pra-gerti. Ant prakalbų tokių ne nutemps.

Girdėt, kad nuo 15 d. kovo prasidės darbai visose geležies dirbtuvėse. St. Meto.

IS WAUKEGAN, ILL.

Cianyktė, draugystė Lietuvių Laisvės Mylėtojų, 31 d. sausio nutarė uždeiti viešą knygyną, kuriame bus daugiausiai moksliškų ir svietiskų knygų. Iš savo izdo ji paskyrė 50 dol. supirkimui knygų. Kadangi draugystė neturintys, 2 metai kaip susitvėrė, tai praso visuomenę paremti, aukaujant musų knygynui knygas. Draugovė už dovanotas knygas pasakys ačiu aukavusiems ir jų vardai bus įtraukti į ypatingą knygą. Jonas Skikunas, Box 403, North Chicago, Ill.

IS MERIDAN, CON.

14 d. vasario D. L. K. Gedimino draugovė parengė čia prakalbą. Pirmiausia kalbėjo dabartinis prezidentas S. L. A. Jonas Tareila. Jis savo kalboj ragino kuo skaitlingiausiai rašytiesi prie Susivienijimo, aiškino jo naudingumą. Aiškino lietuvių ateivių gyvenimą, kalbino moteris ir merginas švietėsi, skaityti laikraščius ir knygas, o tasyk ir moteris ir merginas matytume besidarbuojant musų tau-tose labui, tasyk jas visi pagodotų. Ant nelaimės, vienok Meridane ne matyt skaitančių moterių. Kalbėjo ir apie Vincą Kudirką. Ragino susirinkusius aukauti išleidimui jo raštų. Susirinkę sudėjo tam tikslui \$4.03.

K. Lutkūns kalbėjo apie draugystės gyvavimą. Kaltino tuos lietuvius, kurie ne į jokią draugovę nepriguli, o tokių yra didesnė pu-

še. Kalbino rašytiesi į Tėv. Myl. Drg. Prikalbėnėjimas nepasileikė be vaisių: susitvėrė kuopas tos draugovės. Prisirašė 6 ypatos, bet turi me viltį, kad prisirašys ir daugiau. Juk kiekviena pradžia sunki. Vincas Milkbokas.

IS TORINGTON, CON.

Dirbtuvės čia nors dirba kaip kitos ir pilną laiką, bet pusę darbininkų paleido. Kād ir reiktų badi kam mirti, darbo nėra. Badas darbininkų darbavimas nerupi.

Lietuvių yra čia pusėtinai burelis, bet jie nieko ypatingo ne nuveikė. Buvo rods kada tai pakeltas klausimas prisidėti nors kiek pinigiskai prie palaikymo emigrantų namo, bet ir tas praskambėjo kaip balsas šaukiančio neapgyventuose tiuose. Kalbinant prie to prisidėti, tūli lietuviai atsakė: kas neturi pinigų, tegul nekaliauja. Tai jau ir krikščioniška artymo meilė! Gero tarp musų brolių nematyti, jie labiausiai linkę prie kazyrų ir svaiginančių gėrimų. Elgeta.

IS BURLINGTON, N. J.

Darbai čia eina vidutiniškai; kaip kada prie darbo patelpa ir iš kitur atkank darbininkai. Čia yra trys geležies dirbtuvės. Mokestis vienok maza.

Lietuvių yra čia diktai burelis, bet jų pagyrimo vertų darbų ne matyt, kadangi jų apsvietimas ne, žengia pirmyn. Laikraščius mažai kas skaito. Svarbiausi čianykščių lietuvių užsiėmimai — dauzyti bolės arba trinti alūnėms barą.

Yra čia viena draugovė S. K. D. (ką tas turi reikšti? Red.), dabar susitvėrė kuopa S. L. A.; nakturių 9. K. Laibutis.

IS E. ROCHESTER, N. Y.

Lietuvių čia gyvena 3 šeimos, o pavienio apie 20 ypatų. Lanko jie susirinkimus, kur kalbama apie darbininkų reikalus.

Vasario 13 d. buvo parengtos prakalbos pas drg. J. Stankevičius. Susirinko apie 17 ypatų. Kalbėjo drg. A. Smulskutis, ir drg. P. Bugeliskis. A. Smulskutis kalbėjo apie Rusijos darbininkų gyvenimą, drg. P. Bugeliskis apie tą patį. Apart to A. Smulskutis aiškino kapitalistų pasielgimą su darbininkais Amerikoje, kur kapitalistai su darbininkais teiggi elgiasi kaip jiems patinka.

Prakalbos, matyt, visiems patiko, nes publika tą išreiškė rankų plėjim.

Darbininkas.

IS BROOKLYNO, N. Y.

Cianyktė čia lietuvių subruzo smarkiai darbuotiesi, tie gaila, kad ne visi suvaimynai lygiai jų remiami. Pereituose metuose susitvėrė čia kooperacija So. Brooklyn, kuri užlaiko valgomų daiktų krautu-rę. Dabar ji daro apivartos po 1000 dol. sanvaitę. Dabar tveria si panaši kooperacija Brooklyn dalyj vadinamoj Williamsburgu. Šitos kooperacijos darbas eina labai pamazi: susitvėrė ji du mėnesiai atgal, o narių turi tik 45. Aclija po 5 dol. ir 25c. įstoijimo.

Žmonės ne nori rašytiesi, nes juos baido apsirinkimas ant teip vadinamo "Tautiškojo Namų". Tautiškojo Namų kooperacija negalėjo gyventi, turėjo visą reikala perleisti į privatiskas rankas. Nepasisekė čia ir kriaucijų kooperacija, kuri vos gyvuoja. Yra dar duonkepų draugovė, kuri, kasin ar nelikviduosis. Mat šitai draugovėi trūksta gerų vedėjų per tai kas mėnesis veik pasidar deficitas. Brooklynne turime vakarinę mokyklą. Lietuviškai joje mokyk p. Račkauskas, o angliškai M. Račiūtė.

Progreso Ratelio mokykla laikosi pusėtinai. Mokinių turi ji ne daugiausiai, bet yra jau šiek tiek pramokusių. Mokytojų mokykloje yra studentas Cooper Univ. p. M. J. Vinikaitis.

19 L.S.S. kuopa rengiasi perstatyti Maximo Gorkio veikalą "Ant Dugno" versta, ar apdirbtą Račkauskos. Rankraštį kuopa nepirko nuo Račkauskos, mokinasi iš rankraščio, nes veikalas tas lietuviškoj kalboj ne išleistas. A. S.

APYSKAITA TARYBOS CHICAGOS LIETUVIŲ ISLIUOSAVIMUI J. POURENO.

Įplaukai:

Buvo likę nuo pereinios apyskaitos \$174. Aukų per prakalbas Chicago suvienytųjų kuopų L. S. S. 653

K. Radzevičia \$100.00
J. Brozevičia \$100.00
Gautai iš Canton, N. C. nuo St. Rybelio \$100.00
Bol. Marozas \$100.00
Fr. Danielius \$100.00
Nuo Johannesburgo lietuvių (Afrikoj) per "Lietuvos" redakciją \$476

Iš viso \$1753

Išleista:

Krasos išlaidos \$37
I kalėjimą Chr. Rudavičiui \$100
Išsiusta į New Yorką ant vardo P. Kaplano, 230 E. Broadway \$15.00

Iš viso \$1637

Įplaukė \$1753
Išleista \$1637

Lieka kasoje \$116

Tarybos komitetas:

Pirm. — Ant Kvedaras.
Sekt. — S. Darguzis.
Izd. — J. Keturakis.

P. S. Pereitoj apyskaitoj tapo, per redakcijos klaidą, praleista nepakviuota auka P. J. Semio \$1. Suma įplaukų ta pati lieka.

Tarybos komitetas.

MOKSLO NUSPRENDIMAS SULYG ALKOHOLINIO KLAUSIMO.

Rašo J. H. Kellong, M. D. Milzinskia pirmynėiga, padaryta moksliškoje vaistininkebyje paskutiniai dvidešimt penkis metais, ypatingai dėl prisidėjimo fiziologikos laboratorijos, padarė didelę revoliuciją vaistininke pažvalgos sulyg vertės alkoholio sveikatoje ir ligoje.

Kas liečia alkoholio fiziologiską veikmę, tai ginčai yra galutiniai užbaigti, kad alkoholis yra nuodais visokiam gyvam organizmui, teip gyvuniui kaip ir augalui, tai sulyg to nėra ginčo. Išsūsus metamsim čia klaidingai buvo manyta, kad alkoholis, nors nuodingas didesniais ymais, visai nekenkia, ir net esant maistu mažais ymais; bet pagerinti būklai tyrimo gyvatiniai apsiereiskimū ir geresnis išobulinimas laboratorijinėse technikos parodė, kad teip vadinamos fiziologiskos veikmės alkoholio mažų ymių yra tik apsigynimo pastangos iš kuno pusės, išėiga priešinosi audinių veikmės pastebėtomis nuodais. Šitas aiškiai bus matoma, įsistebėjus į alkoholio veikmę iš pasidauginimo sunkų: pasidauginimo sunka yra daugiausiai gleivė, parodanti, kad tikslu sunkos yra apsaugojimas audinių nuo erzinančios vaisto veikmės. Alkoholis, įjimas į vidurius, sulyg Pavlovo prirodymo, padaro apstų tekėjimą gličios medžiagos, o teipgi padidina darymą rugšties, bet pasilikta be veikmės į peptikąsias giles. Šita veikmė daugelį kartų atkartota ant galo (Wood) išnaikina pėptikąsias ir rugštį padarancias giles ir pilvo slogos įvyksta.

Manomoji padilginamoji alkoholio veikmė pavoliai išgaravo nuo skaitumo sviesos dabartinį tyrimų ir likosi suvartyta į paprastą iritaciją, padaromą susilietimo alkoholio su nervų galais gleivinėje pilvo sienoje. Linksmumas po vidutiniškam ymiui alkoholio nėra nuo padilginimo, tik nuo narkotikuojančios alkoholio veikmės, vilius smegenų, užziurintų kraujo pristatymą, šilcio padarymą ir valymą; panaikinantis nuovargio jausmo, paraliziuojant užziurintus vidurius ir laikinas užplūdimas smegenų krauju, išplėčiant jo maištinius indelius.

Svaiginanti alkoholio veikmė gyvniams andinams yra gerai priroduta buitimi, privesta Mechnikovo (The New Hygiene), kuris parodo, kad alkoholis sumažina laisvę iki pažymiam laipsniui. Abbot, Mechnikov ir daugelis kitų tyrdytojų liudija, kad alkoholis sumažina teip gyvastinę atspirtį kaip ir ugdinimą laisvės.

Šiudieniai tyrinėtojai vienbalsiai išmeta alkoholi iš savo kasdieninės vartonės, remdami savo pasielgimą teip išėiga prityrimo kaip ir išėigomis laboratorijū su-radimū. Šita buitū yra neapsakomo išnašumo, nes jeigu yra kokios nors sanygos, kurios galėtų duoti alkoholini malonų užjautimą kaipo tikrai versmėi energijos tausus, tai tos, į kurias tyrinėtojai papuola.

Alkoholio nuodingosios pasekmės labai vaizdiai yra parodomos jo veikmė stabdancia darymą ir

rinkimasi gliukogero kepenyse, šie teip sumažindamos atspirtį užsiereitūmi; kitas ir vėlesnis kaltinimas alkoholio yra tas, kad jis įprastina žarnų savyga. Pastebėjimai Combe'o, Mechnikovo, von Noorden'o ir daugelio kitų žinovų parodo mums baisiai didelę svarbą savygsavogs staigios ir užsindintos ligoje. Dana keliolika metų atgal nurodė į galimybę atsiradimo daugelio nervų ligų nuo svaigalų sugertų iš penimojo kanalo. Mechnikovas parodė, kad arterijų sukietėjimas ir pesenimas be laiko labiausiai pacina nuo šitos priezasties. Combe is Lozano, Arbutonot Lane is Londono ir kiti parodė, kad neurastenija ir daugelis kitų užsindintų ligų, odos nesveikimai ir didelė daugybė užsindintų nesveikimų yra pasekmė ilgai besitraukiančios veikmės nuodų, sugertų iš penimojo kanalo.

Klausymas maistinės vertės alkoholio buvo karštai ginčijamas. Ilga laiką buvo labai didelis pasidavimas rezultatams gautiems įvairių tyrdytojų, bet paskutiniai keliai metais įvyko abelnas susibėgimas nuomonių, kad alkoholis negali būti skaitomas maistu tikroje prasmeje to žodžio. Ištyrimai Atwaterio ir kitų parodo gana aiškiai, kad alkoholis yra oksiduojamas ar metabolizuojamas kune, bet tas pats yra su opiumu ir kuone su visais kitais organiskais sandeliais. Viskas, kas dega, padaro šilumą. Viskas, kas jungiasi su oksigenu (degiu) prie sanlygu, kuriose oksigenas yra randamas kune, penima jame kanale, kraujuje ar audiniuose išsunkia šiltį; bet tai nėra normališka metabolizmo šiluma. Darymas šilumos kune įvyksta drauge su celių veikimu. Šiluma gali būti iš didesnės dalies iš metalinių produktų. Visokis veiklumas kune, raumenų, dirksnių, celių padaro šilumą ir tai yra normališkas budas, kuriuomi šiluma yra pagaminama. Geležies puvėnos, įmestos į vidurius, oksiduosis ir šitepos pakels šilumą.

Geležies puvėnos sulyg Atwaterio turėtų būti skaitomos maistu. Alkoholio molekulas yra lengvai suardomas, sudėjus su oksigenu chemiskame stovyje, kuriame jis buvo kraujuje ir kituose audiniuose. Bet tas pats yra su formaliskąja rugščia, strichina, fuzeliu (netikės alkoholinis gėralas), medine natfa, sieriniu eteriu ir tuktancianis kitų organiskų maistinių. Alkoholis yra maziu nuodingu negu daugelis šitų sudedalu, todėl padaro mažesnę kliūtį gyvybskai tamsai, bet tas neleidžia jo skaityti maistu.

Ilgoj eilėj savo tyrinėjimū profesorius Atwater is norėjo susiekti, kad alkoholis sumažinas naikinimą proteino ir kitų audinių elementų. Šitas tvirtinimas alkoholio labui buvo pravestas daugiau kaip 50 metų tam atgal Wm. Hammonds ir kitų. Jis tvirtino, kad nors alkoholis pats gali nebūti maistu, bet jis apsaugojo nuo visokio naikinimo audinių ir sutasojas kuno versmės. Vienok Atwaterio su atsidėjimu daromi tyrimai visiskai sunaikino šitą su-maningą užtaravimą vartojimo alkoholio. Atwateris sako apie passekmes savo tyrimų, kad kiekvienam atsitikime pakaitimo įvygoje sukrus alkoholiu jis padarė nuostolį (pasididinus nuostolį) kuno proteino (balty-mų), ir šitas nuostolis tęsėsi per tris dienas alkoholio vartojimo.

Pasiskindamas gautas pesekmes Atwateris patėmija, kad jos gali būti aiskinamos kaipo nuorodancios, jog tiriamasis dirbo su didesne nauda prie paprastos valgyklos negu prie valgybos, kurioje dalis buvo alkoholio.

Neziurint į jo aiškų tikslą tyrdyti alkoholio maistinę vertę, Atwateris šitepos atvirai prisipažysta:

"Didelėse apstysė jis yra visiskai nuodingas ir gali kliudyti ar net stabdyti metabolizmą abelnei ir proteino metabolizmą ypatingai. Mazais ymais jis kartais tyrtum daro priešingą veikmę linkui padauginimo beissidėjimo proteino. Šita veikmė, nors neprirodyta galutinai, yra labai galima. Ji sutelkia pakakinantį išaiskinimą reikartiniam alkoholio nepavykimui apsaugoti proteina, esant tvirtinimui, kad dvi linkmės veikia priešais viena kitą. Vienintelis išėisiminas vadinamo alkoholio proteino nuodais yra randamas šitoj išėistymo linkmėj."

Šitas paskutinis Atwaterio pripažinimas yra labai reikškus. Jis atvirai sako, kad dideliais ymais alkoholis yra "visiskai nuodingu"

ir parodo tą privedamas buitį, jog jis kliudo ar stabdo metabolizmą abelnei ir "proteino metabolizmo ypatingai". Cion Atwateris priveda, kaipo prirodymą, jo nuodingų ypabybių, tą pačią buitį, kuri kuone pusę metasimio buvo kalama kaipo prirodymas to, jog alkoholis yra brangintinu vaistu.

Apšnekant šitą dalyką tik trisdešimt metų atgal, rašėjas pasirašė šiteip:

"Bet jei alkoholis is tikro stablodytū naikinimą audinių teip, kad kenkti gamtiškam procesui išėistymo, tai būtų labai vodingu; nes visokis gyvasties procesas priklauso nuo pragaistingų audinių permainų; ir todėl viskas, kas stablodytū šitą procesą, stablodytū gyvybės veikmę — kludytū gyvybės procesui, kuris yra būtinas gyvasties apsiereiskime."

Per trisdešimt metų, kurie praslinko po parasyimū šito straipsnelio, as akylai sekiau pirmynėiga fiziologiskų tyrdymų sulyg alkoholio ir neradau priezasties keisti savo padėjimą tuomet paimtą ir dabar man linksma girdėti, kad šitas padėjimas yra patvirtinamas tokio garsaus tyrinėtojo kaip prof. Atwateris.

Parodę, kad alkoholis yra "visiskai nuodingas didelėmis apstymis" Atwateris paduoda kitą buitį, kurį teip pat svarbi siame dalyke, sakydams, kad "mažais ymais jis turi tarytum priešingą veikmę linkui padauginimo išėistymo proteino." Taigi mes turime tikrą prirodymą, kad alkoholis teip mažais ymais kaip ir dideliais, yra "visiskai nuodingas". Šitą Atwateris pasako prispažinime, kad "išėisiminas vadinimo alkoholio proteino nuodais yra randamas šitoj išėistymo linkmėj."

Jei gi alkoholis yra "tikrais nuodais" dideliais ymais ir "proteino nuodais" mažais ymais, tai kaip jis galima vadinti maistu ir prie kokių apstovybių galima jis patarti tankiai ar kasdieninei vartonei?

Atsiziurint į augščiaū privestas buitū, tvirtinimas yra visai išėisimanas, kad prof. Atwaterio nuodingų tyrdymai alkoholio veikmės į varškinimą ir maitybą parodo jo pasekmes greičiau kenkiačiomis, kaip naudingomis.

1. Nes alkoholio veikmė padidino gardumo maisto yra nieku.

2. Nes gaisinimas energijos padauginimu proteino išmetalo dėl alkoholio veikmės dešimtis iki penkiolikos kartų didesnis, kaip galimas laimėjimas nuo alkoholio veikmės į proteino varškinimą.

3. Dideliais ymais alkoholis sumažina metabolizmą, todėl kliudo vartojimą proteino kaip jis esti sugertas, kuomet mažais ymais jis padidina proteino naikinimą, tokiu budu pasirodo teip dideliais kaip ir mažais ymais proteino nuodais ir dėlto jokiū būdu negali būti maistu.

4. Alkoholis neturi vertės kaipo pagelba varškinimui ypatoms su nusilpnėjusiais viduriais, antai, sergantiems hopepejsia ar hipohidrohigija. Bandymai parodo tik laipsnį iki kuriam sveikas organizmas gali kėsti priėmimą šitų ispažintų nuodų be didelio kludydo normališkam fiziologiskam veikimui.

Vėliausi patyrimai pilnai parodo, kad alkoholis neturi jokios vertės padilginimui pilvo sunkų ir kad galutinė išėiga vartojimo alkoholio yra sumažinimas pilvinių sunkų ir todėl nusilpninimas varškinimo veiklumo.

Abel sulyg raumeniškos veikmės abelnei sako, kad "teip moksas, kaip ir gyvenimo prityrimas atmetė prazūtingą teoriją buk alkoholis tolydzio didins raumenų vieką." Šitas principas teip pat tinka vidiurinėms ir bevališkomis raumenims sanstatoms kaip ir vališkos raumenims. Bandymai atlikti Hare'o ir daugelio kitų tyrinėtojų širdies parodo šitą nepašėjotinai teisingu.

Turint faktus žinomus sulyg alkoholio veikmės į varškinimą, atsitikimo, kaip jis vartojto alkoholi su tiek jau atsargos kaip ir leidimą kraujo ir geriausiai išlošavės alkoholio nevarstojamas. Šilinė yra gyvastinė kovas su įsiveržusiais parazitiskais organizmais. Alkoholis sumažina gyvast-

ne spirtį, kliudo išsiluosavimo veikimą, silpną širdį, bukina nervų vidurius ir nesutinka nė vieno apsiereiskimo, kuris geriau galėtų būti sutiktas kitu saugesniu ir išmintingesniu budu.

Paėnę tyrinėti visą skaičių ligų, kuriomis žmonės serga, nerashmė nė vienos, nuo kurios alkoholis būtų užtikrinamu vaistu: ir as pasakyti, kad mes nerashmė nė vienos, curiai alkoholis panaudojama, idant kitas budas nebūtų geresnis už jį.

Alkoholis reikia atmeti į šalį drauge su kitais isirtais ir nevykusiais vaistais. Alkoholio kenkimas draugijai ir dora su jo kenkimu sveikatai duoda gana priezasties jį atmeti kaipo netikusį dalyką. Griektas pasipriešinimas alkoholio vartojimui is gydymo pusės, aiskus prirodymas jo benaudingumo kaipo maisto ir vaisto ir jo pragaistiga veikmė į gyvąj organizmą turi atkreipti atidžią visuomenės ir pastumti reikala blaivybės daugiau kaip kas kitas.

SENELIS.

Vienam iš didesniųjų Antverpeno viešbučių kasdienį ketvirtą valandą po pietų atsidaro dideli kiemo koridoriai, ir buris nudrėksusių, išblyksusių, alkanių pavargusių, su blekinėmis rankose, viens per kitą kuo greičiau pluo prie didelio, des virtuvės langų stovinčio, katilo, iš kurio iplia po du samčiu ryzį į kiekvieną blekinę, ir pagardina taukų šmočiuku; teipgi baltos duonos po dikta šmotą duoda. Gavyės paskirtą porciją skubina, bėga savo buveinėm, o kiti ten pat, už koridoriaus durų, ant žemės susėdę, gerte sriubą geria, ir duoną suvalgo.

Buvo ruduo. Kaip nyku darėsi į tuos pavargėjus žiūrint! Mazai vaikčiai, nuogoms kojomis, pusnuogiai dreba už durų laukdami atėjant, o ant išblyksusių veidelių aiskus alkis. Teipgi seneliai su alkoholiais išbraizytais pageltusiais veidais barchina nekantariai savo blekinėmis, kuklion skverbiasi arčiaus prie durų, kad pirmians gautų, nes paskutiniems kartais netenka sriubos, tai tik duonos gama.

Bet vieną senelį patėmėjau, kuris skyrėsi nuo kitų — tiesa, ir jo veidas alkoholiaus buvo pėsursiurbas, bet akys buvo teip malonios ir liudnos: tartumei jo siela kentė, ir galėjosi savo nupulimo, bet per daug jau nusilpęs — nestengė pasiskirti. Jis visada paskiausia pavaldavo — kiti jau seniai nudėdavo, o jis dar ilgai rymodavo, galva ant rankų parėmus. As norėjau su juomi pakalbėti, as tyčia su knyga rankoje ten vaikščiojau, o kartais ant suoloio atsisėdavau, steng

EMILE ZOLA

RYMAS

ROMANAS

VERSTA IŠ FRANCUZŲ KALBOS

(Tąsą).

bleking ant žemės pastatęs — atsidusęs, pradėjo.

— Mano tėvai turėjo didelę galianterijos krautuvę čia Antverpene — jis pasakė gatvę, — o vaikų — būvom tik aš ir jaunesnė už mane sesuo; tėvai buvo turtingi, tai man lėmė didelę karjerą. Ir aš mokyklą lankiau Paryžiu. Iš mažens aš mokinausi ant smuiko, ir muzikoj turėjau stebėtiną gabumą, ant galo užsimaniau tapti muziku, ką ir tėvams apreiškiau. Jie persigando — iš pradžių da grūzūm atkalbinėjo, visokius gyvenimo budus perstatydami, bet aš savo užsimanymo neišsizrđėdžiau; aš pasiryžau atsiekti savo tikslą ir būti laisvu! Tėvai atsakė man padėpą mokslui — ir man nieko dargiaus neliko, kaip iš tėvo namų prasišalinti, ką ir padariau, bet išcinant, motina man įteikė penkis šimtus frankų, kuriais aš labai džiaugiausi. Tuom kart buvo dykūlais, tai nuvažiavau pas dėdę, kuris [Holand]oj, turtingą ukę turėjo. Ten mane maloniai priėmė, ir man išpasakojus visą su tėvais istoriją, dėdė pradžioje pagelbėti. Aš ten per dienas grįždavau, o pavakare eidavau sodan. Ten švelnus smuiko aidas, susiliejęs su tykiu vakaro oru, jautriai skambėjo, ir skrydo į toli... Dėdė džiaugėsi iš manęs, ir linkėjo man didžiausiu genijum likti. Vieną vakarą, teip begirajiant, išgirdau švelnų moterišką balsą: "o kokcia puiki muzika!" Suskubinau pamatyti manę giriančiąją. Buvo tai netoli mus gyvenusių, vasarą praleisti atvažiavusių, turtingų didžiųjų duklė. Mudu buvome kelisjau susitikę, nes ji su savo tarnaitė vaikščiodavo laikada netoli mūsų buvusių giraitė. Ten ją sutikdavau, ir matydavau tankiai pro mūsų namus pračiant. Ji buvo kerėjančiai graži; ir nuo pirmo susidūrimo mūsų akių ji manę apkerėjo, aš trokšdavau ją matyti ko tankiausiai ir juo mielesnis buvau mano smuiko aidas, nes girajau ją, o ji jau kiekvieną vakarą praeidavo pro mūsų namus ir pagirij sėdėdavo.

Vieną rytą, mums sode pusryčius valgant, jų tarnas atnešė laisčekį: "panelė prašo rozių, ir pasiskinti pati ateis" — buvo rašyta. Mat dėdės sode augo rožės, kokių viso apiekinėk nebuvo. Aš su nekantrumu laukiau jos ateinant. Po pietų ji su tarnaitė pribuvo; man prisėjo patarnauti ir tokiu būdu mudu susipažinova. Dar po kelių susitikimų tapome sužieduotinais, ir buvome labai laimingi! Bet su vasara ir mūsų laimė baigėsi, nes ji buvo didžiūno duklė, o aš beturtis moksleivis, tai nē abejonės negalėjo būti, kad jos tėvai bus mums kliūtis... Prie vienos tokios mislies mano širdis plyšo... Išėjimo nebuvo jokio. Mudu abu kankinomės, kad reiks persiskirti. Ji man kartą pasakė: jog negalėsianti to padaryti, tai laį negalasi, kaip nori... Ant galo sumanėva išvažiuoti. Kas mudu laukė ateity, nemastėva. Visą apkalbėjom, paskyrėnė dieną išvažiavimo, o vaziuoti nutarėnė į Paryžių.

O, kaip aš buvau laimingas! Bet tai buvo pirmutinė ir paskutinė — mano laimė... nes vakare, man nujęs susitikimui paskirtin vieton jį neatėjo — ir teip kelis vakarus jos laukiau, bet veltui. Aš nežinojau, kas su manim darosi. Jaučiau nelaimę...

Nežinau, kaip aš tada kitiems išrodžiau, nes namiškai stebėjosi, kas su manim dedasi... Apie smuiką visai nemislijau, tik visą laiką sėdėdavau po tais medžiais, kur tiek leimingų valandų su ja praleidau... Karta po pietų man ten besėdint, maža mergaitė atnešė laisčekį. Tai buvo nuo jos. Aš skubinau atidariau, ir štai ką perskaičiau.

Jis išėnė iš apatinio žipono kishėnės raudoną skariukę, ir išvyniojęs pageltusią popierelę, padavė man perskaityti; ten buvo parašyta:

"Mus susekė. Aš iš namų negaliu išeiti. Rytų su motina išvažiuojame į Florenciją, aš kankinuosi... ir tavęs neužmiršiu. Klaudija."

Jis dar paziūrėjo į tą popierėlį, bet jokios permainos ant jo sunykusio veido nepasirodė ir suvyniojęs, idėjo atgal į kišenę. Jis vėl pradėjo.

Man perskaityti tą laisčią galvą apkavio, ir atsirėnė į medį. Atsipeikėjęs, aš ėjau, bet kur ėjau — nežinėjau — pagalvau nusilpęs, papuoliu po medžių krumu... Atsigaivęs — kaip po baisiam sap-

nui jaučiausi, ir minčių savo negalėjau sugaudyti. Bet išėjus ant tyro lauko, galva atvėso, ir pradėjo viską aiškiai suprasti, atminiau, kas su manim pasidarė, ir dairiausi, kur esu atkdejojąs...

Po kelių dienų sugrįžau pasiimti smuiką. Dėdė meldė manę pasilikti, bet aš neklusniau, nes mokytis jokio noro jau neturėjau... Nuvažiavau į Amsterdamą. Tokia nerimastis mane slėgė, kad prana gerti svaiginančius gėrimus: išgėrdavau po porą stiklų stiprios degtinės, kas mane apsvaigindavo, ir kėllas valandas jauzdavau kaip po migloms... Ir vėl mane kankynė slėgė, teip, kad be paliovos gėriau. Tačiau pasijutau, kad jau pinigų mažai turiu. Pradėjau visgi rūpintis apie ateitį. Nors, tiesą sakant mano troškimu jau buvo tik degtinė — ji buvo mano vienintelis nuraminimas...

Gavau vietą prie muzikantų, bet tokių, kurie teipgi tik už degtinę dirbo, ir nuo to laiko žuvo manyje visi kiltėni siekliai, idealai, apie kuriuos tiek svajojau, žodžiu, žuvo mano pirmoji gyvybė, ta jaunystės, ugninės energijos, entuzijazmo dvasia...

Aš likau menku, žemu, girtuoklystės urvo sutvėrimu, žmogumi daugiau jau nebuvau. Po kiek laiko sugrįžau, Antverpenan atgal. Čia teipgi tulį laiką buvau neva muzikant bet susirgau ir darbo netekęs, ką tik badu nemiriau, bet vienas pažįstamas laike ligos sušėpė mane, ir pavedė man savo mirusio draugo lovą, arba purviną lindynę, kurioj ir dabar da guliu, nes žiema; lindynė ta sergisti mane nuo šalčio, o vasarą guliu laukuose... Tai tokia mano, pračties istorija, ir pabaiga gyvenimo.

Nutilo ir galvą nulenkęs, rymojo. Man buvo irgi nesmagu, ir liudna.

— Bet man laikas, — tarė pakilęs, — nes kitame viešbuty apie 6 val. gaunu nuo virėjo dikta mėsos šmotelį — ir paėmęs savo bleking, istaręs sudiev, senelis nujėjo. Aš žiūrėjau į jo sunkią eisną, bet jis vis tolinosi, ir nyko už vakaro naktį. M. Lietuvaite.

DORAM JAM "TEISYBES"

JIESKOTOJUL

Ažuot prirodžius savo išmėtinėjimą, Lankis nei šiam nei tam užsiminė žinoti, ar teisinga yra Graičūno paduotoji revoliucijos aukų skaitlinė. Man rodos, tikrai norėdamas patirti tiesą, jisai būtų turėjęs visų pirma pasiklausti Graičūno, iš kur jis tą skaitlinę ištraukė, ir patikrinti ją, peržiūrėjus "Revoliucijos Selpimo", o vėliau "Revoliucijos Rėmimo" komitetų pakvitavimus ir L. S. D. P. atskaitas, savų laikų tulpas "Kovoje". Aš visos medžiagos prieš save neturiu, todėl ir negaliu tiksliai įpėti aukų sumos. Apie ją tačiau galima žmaz-daug spręsti iš 1906 m. L. S. D. P. atskaitos ("Kovos" N. 18 — 19 ir "Skardo" N. 15, 1907 m.). Tais metais, kuomet amerikiečiai suaukavo revoliucijos reikalams daugiau negu visais kitais, į krumų su dėdžus, L. S. D. P. apturėjo į Amerikos 19.282 rub. Graičūno skaitlinė — 60.000 rub., mano nuomone, pervirsija tikrąją aukų sumą maž-daug du kartu.

Bet dalykas ne aukose. Apie jas buvau užsiminęs tikrai dėlto, kad Graičūnas nenurodė, iš kur paėmė savąją skaitlinę, o Lankis, nors netikėdamas josios teismu, puolėsi ginti Graičūną nuo J. Pruselaičio. Pažymėjau tatau, kaip mažą pavėzdėlį dviejų bičiulių solidariskumo — ir tiek.

Neabejoju, kad Graičūnas, už gerą geru atsilygindamas, pasiatsengs, reikalui atėjus, teip-pat ir Lankį pavaduoti. Tačiau jo paliudymus skaičiai visikiai bereikalingais. Juk Lankis, užsipuldamas ant manęs nesiskakė būvęs Graičūno pasamdytas, todėl jam ir pridėjo, kaip išmanant, pačiam renti savo užsipuolimus. Lankis tvirtino, buk aš davinėjęs kokius ten patarimus "Ausrui", o ji manęs "nepaklausiusi". Kadangi tačiau Graičūnas nėra "Ausra" ir nebuvo nei viena kartą jos įgaliojamas su manim vesti kokias-nors pertraktacijas, tai jokio jo paliudymai apie mano privatistuosius su juo pasikalbėjimus negalėjo išteisinti Lankio mėgystės.

Kas yra antrasis Lankio bičiulis Politaitis, aš neturiu nei mažiausios nuovokos, kadangi tasai drąsuolis apie mano kokius ten privatistuos laisčius ir privatistkas kalbas rašinėja po pseudonimu pasilsėpęs. Vienok jo artyma bičiuo-

lystė su Lankiu matyti ne tikitai iš juodviejų "principų" vienodumo, bet ir iš paties Lankio prisipažinimo. Kuomet Politaitis paleido paskalą apie "apgaviną" "Ausras" ("Tėvynės" N. 38, 1908 m.), ir aš pareikalavau josios prirodmy (o ne pasiteisinimo, kaip Lankis pramano!), tai Lankis išdidžiai pasigyrė: "Kas buvo pasakyta apie jį (P. G.), buvo pasakyta mano" ("Liet." N. 47 1908 m.). Tai, arba Politaitis buvo tas pats Lankis, tikitai pridengęs lerva savo doringąjį vardą, arba jam buvo Lankio paliepta pasmeikti mane tautiškojo Susiv. organe. Siaip ar teip spėjant, kartą prisienęs Politaitio žodžius, Lankis turėjo juos prirodyti, o neprirodęs, liko toks-pat melagis kaip ir Politaitis.

Apie K. J. žmoną man nėra ko aiškinti, nes "Ausra" jai jokį padėpą per mano rekomendaciją nėra davusi.

Neprirodė Lankis nei paskutinio savo kaltinimo, kad aš, butent "per kitą žmogų" grumojęs "Ausrui" nusizudymu. Aš reikalavau Lankio įvardyti tajį "kitą žmogų", ir išpaudžinti žodžius, kuriuose mano grumojimas būvęs išreikštas. Bet Lankis nei vieno nei antro reikalavimo neįspildė. Aišku, kad ir šiuo atsitikime jisai besąžiniškai meluoja.

Meluoja ir drįsta skelbti turinį privatisko laiskelio, kurį buvau rašęs "Lietuvos" redakcijai. Tačiau ir čionai neapsieina be melo. Redakcijai adresuotojo laiskelio kopiją aš turiu; tenai mano visai nebuvo parašyta, kad apie mane apskritai nieko nerašytų.

Stebiuosi tikitai, kad "Lietuvos" redaktorius kuone provokacijos tikslams duoda Lankiui šiotikiu būdu naudoties mano privatisku laišku.

Ant Lankio šmeizimų daugiau nebeatsakysiu. Netikui, kad žmogus, kurio melagystės kiekviečiam dabar aiškios, galėtų man šlovę nuplėsti.

Moksleivis P. G.

Mažas Feljetonas.

Pusę plunksnos kotelio jau sukramčiau ir dar negaliu iš galvos nė vienos minties ištraukti.

Norėjau pradėti: Piruskevič nenormaliskas... Viešpatie, juk Piruskevič asmuo! Šmeizimas, stop!

Neperseniai Peterburge buvo visos Rusijos moterų susivaziavimas. Nedėkingos sesutės proletarės: papukšt ir išėjo iš susirinkimo. Gerbiamoms damoms buvo labai nesmagu. Bet čia dar ne visa Odiseja. Pasibaigus susivaziavimui su sirinko į vieną geriausių miesto restoraną pietus kelti, o kaipgi reikia užbaigti tokią istorišką dieną iškilmingai! Kiek pietus ašmėdama! Kiek pietus apatito, sveikamies! Besidžiaugiant tokia prakila valanda, viena, turbūt kokia nihilistė ar anarchistė, moterė atsisotojo ir sako:

— Kodėl čia tarp mūsų nesivamato darbininkių ir sodiečių?

Ok, kaip damoms nesmagu buvo! Proletarės sesutės damoms iškrito kiatulys, atsiprašau.

Oi, oi, užsimiršau, tiek daug asmenų apšmeiziau, visas kovotojas už lygias moterų teises! Labai atsiprašau, nužemintai atsiprašau!

Kaune gerbiamejie mūsų dvasiški tėveliai buvo įrengę socialinis kursas, — koks stambus vardas! Kursai tai kursai, bet nežinia, kokių ryši turi tie kursai su popiežiu? Klausytojai, plodanė delnais išsiuntė šventajam tėvui telegramą.

— Daug, girdi, katalikų susirinkime į kursas.

Popiežius pasakė remerci ir teilegrafu atsuntė geriems katalikams palaiminimą. Stebėtinai daiktas tas, telegrafas — juo gali rėsi Rymo į Kauną eiti ir šventojo tėvo palaiminimai!

Kuomet perskačiau laikraštyje atsikaitą apie kunigo profesoriaus (ne falsifikuotas, tikras) Matulevičiaus lekciją, visai išbalau, plaukai atsisotojo: kunigas ir tokias herėzijas skelbia, — šit ką profesorius pasakė:

— Dešimts Dievo prisakų jau paseno. Gyvenimas eina pirmyn ir tie prisakai jau nebepritaikomi gyveniman.

Ar tik gerbiama, kunigas ne laukia naujo Moizės?

Ačiu Visagaliui, kad nebėra šventosios inkvizicijos: prof. Matulevičius už tokius žodžius, kaip bematant, ugnyje atsidurt!

Al' krūnhalas asmenis užkliudau, gerbiamus kunigus šmeiziu ir atsiprašau.

Norėjau pakibinti savo kolegą — feljetonistus iš "Vienybės Lie-tuvinku", — perdaug jau įsibėgėjo: kelių viorstų ilgio feljetonus rašo ir kiekviename numeryje, e ant manęs (taip šnairavo. Bet ir čia asmens.

Ek, po velniais visur asmens, ty-lėsimė siantien!

Maniau rašyti apie Sicilijos katastrofą, bet didelis daiktas, kad ten kokie Messina, Reggio sugriuvo ir apie tris šimtus tuokančių žmonių į košelyną pavirto! Kuomet kiaušinis sudužta, juk ar kalba, o Sicilija už kiaušinį kiek didesnė — tai daugiau ir kalbų yra. Greitai nutils, niekam galvos dėl tos katastrofos neskaudžia!

Rašyti apie mėnesį, žvaigždes? Laimė, dabar kaip tik esu neįsimylėjęs ir neturiu apie ką dusauti.

Galėčiau rašyti: brr, trr, mrr, nrr, prr, bmm, tēm, trm. ššš, tšš, krr, mimm, bmm, špr, džrr, kčš... be galo.

Skaitytojų, manai, kad tie gar-sai tušti, o, ne! Reikia juos mokėti skaityti daug kas juose yra. Bet džr, prr, trr daugiau nerašysiu, galima gauti fikcijas galvoje, tas labai nesveika, geriau be fikcijų apsieiti!

Tat kas rašyti? Ne, šiandien, matyti, jau nieko nebeparašysiu. Geriau eikime gul-ti, rytas esti vaistingesnis.

Laba naktis! Gražių sapnų!

K. Janonis.

IŠ VISUR

|| Paryžiaus teismas nutėisė gar-sų neva išradėjų deimantų dirbi-mo budo Lemoina, kalėjiman il-gam laikui. Žinoma, pasmerkė jį jam teisme ne esant, kadangi jis nežinia kur slapstosi. Visas jo deimantų dirbimo budas remiasi ant prigavytės. Jis vienok už sa-vo neva deimantų dirbimo pačių nuo Londono deimantų prekėjo Feldehneimero paėmė 1575000 frankų. Jis vienok iš teismo pas-merkimo dabar juokiasi, nes pėkės nežino, kur jis yra. Pasislėpęs svet-ru bado irgi nekės, nes liko jam dar gana išviliotų nuo legvatikių pinigų.

|| Londono suffragetės (kovoto-jos už moterų tiesas) užsimanė ir oro raimuose kelti demonstracijas. Jos pasisamdė Parceval Spencerio orlaivį, pasodino į jį su agitatyvis-kais raštais savo vadovė ir iš jo norėjo tuos raštus prieš parlamen-tą tarp žmonių išmėtyti. Sumany-mas veinok nepasisekė, nes orlaivis mašina pasirodė per silpną per-galėjimui gana smarkaus vėjo; or-laivys neįstengė prie parlamento trobos nulekti.

|| Anglijoj, netoli New Castle, kasyklose prie West Stanley atsi-tiko smarki dujų eksplozija, kuri išgriovė kasyklų ola, kurioje už-griuvo 147 darbininkus. Dar ant rytojaus vakare girdėt buvo bar-skinimas; taigi matyt ne visi už-griuvę tapo užmūsti. Po eksplozi-jai užgimė gaisras, ugnis išnaikino masiųjų rūmų ir pasikėlimo įtaisą. Iš olos ištraukė 37 dar gyvus dar-bininkus, bet ir tie buvo sunkiai su-zeisti.

|| Mieste Gandavoj, Belgijoje, li-kosi suarėtuotas maskolisiskas ex-proprietorius, koksai Aleksander Sacharov. Jis mat su revolveriu užpuolė ant gatvės Bruxelles ver-delėnais išsiuntė šventajam tėvui telegramą.

|| Mieste Gandavoj, Belgijoje, li-kosi suarėtuotas maskolisiskas ex-proprietorius, koksai Aleksander Sacharov. Jis mat su revolveriu užpuolė ant gatvės Bruxelles ver-delėnais išsiuntė šventajam tėvui telegramą.

|| Mieste Gandavoj, Belgijoje, li-kosi suarėtuotas maskolisiskas ex-proprietorius, koksai Aleksander Sacharov. Jis mat su revolveriu užpuolė ant gatvės Bruxelles ver-delėnais išsiuntė šventajam tėvui telegramą.

|| Mieste Gandavoj, Belgijoje, li-kosi suarėtuotas maskolisiskas ex-proprietorius, koksai Aleksander Sacharov. Jis mat su revolveriu užpuolė ant gatvės Bruxelles ver-delėnais išsiuntė šventajam tėvui telegramą.

|| Mieste Gandavoj, Belgijoje, li-kosi suarėtuotas maskolisiskas ex-proprietorius, koksai Aleksander Sacharov. Jis mat su revolveriu užpuolė ant gatvės Bruxelles ver-delėnais išsiuntė šventajam tėvui telegramą.

|| Mieste Gandavoj, Belgijoje, li-kosi suarėtuotas maskolisiskas ex-proprietorius, koksai Aleksander Sacharov. Jis mat su revolveriu užpuolė ant gatvės Bruxelles ver-delėnais išsiuntė šventajam tėvui telegramą.

|| Mieste Gandavoj, Belgijoje, li-kosi suarėtuotas maskolisiskas ex-proprietorius, koksai Aleksander Sacharov. Jis mat su revolveriu užpuolė ant gatvės Bruxelles ver-delėnais išsiuntė šventajam tėvui telegramą.

|| Mieste Gandavoj, Belgijoje, li-kosi suarėtuotas maskolisiskas ex-proprietorius, koksai Aleksander Sacharov. Jis mat su revolveriu užpuolė ant gatvės Bruxelles ver-delėnais išsiuntė šventajam tėvui telegramą.

svėtenybė užsidarė savo kambaryje ir atleido visus. Ir jei tamsta galėtų paziūrėti, pamatytum, kaip jis linksmas, skaito savo tur-tus, kaip rupeštingai jis sudea aukš ir ban-kos bilietus į konvertus, lygionis sumomis, ir paskui viską deda į slaptas vietas, jam tik vienas žinomas. Ir niekam jis iš tų aukų neduoda atskaitos, jos priguli jam vienam ir jis vartoja jas pagal savo nuotūrą. Pasako-ja, kad jis neperiskiria su savo kambariu ir tuomet, kaip jį valo. Bet kuomet jam reikia išeiti su reikalais kelioms valandoms, tai jis atidingai užrakina duris, pasiima su savim raktus, kurių niekuomet niekam neduoda.

Narciss apsisotojo ir atsikreipė į monsin-jorą Nani.

— Ar ne tiesa, monsinjore? Juk visas Ry-mas apie tą žino?

Pralotas tikitai linktelėjo galva ir nē vie-nu išsitarimu nē patvirtino nē atmetė Narcisso žodžių.

— Žinoma, žinoma, maž-ką kalba! — pa-sakė jis ant galo, neatitrukdamas akių nuo Pierre'o, kad prisizūrėti kokį įspudį padarys į jį tas pasakojimas. — Tiesą pasakius, aš to nemačiau, bet jei tamsta tą sakai, tamsta Aber...

— O, aš nē kiek nekaltinu jo šventenybės šikštume — atkiro tas. — Bet tamsta žinai apie tas kalbas, kurios eina per miestą, — kad popiežius mėgsta praleisti ištisas valandas prie savo turto, tikitai vien dėlto, idant patu-rėti aukš savo rankose ir begalinius kartus jį suskaityti... Man rodos, kad jis visgi myli pinigus, kad jam malonu žiūrėti į juos, delioti juos, bet tą galima atleisti seneliui, kuris neturi kitokių pasilinksminimų... Bet aš skubinu pridurti, kad jis brangina pinigus todėl, nes jie yra spēka ir jie busimiems jo įpėdinams popiežiams gali daug padėti laimė-ti kovą.

— Bet kokie, abelnai, popiežijos įplauki-mai ir išleidimai? — paklausė Pierre.

Monsinjas Nani vėl padarė meilų mo-stelėjimą.

— O, žinai, tamsta, aš tuose dalykuose ne-turiu jokio supratimo... Atsikreipė į poną Aberą, — jis tą gerai žino!

— Aš žinau tikitai tą, kas yra žinoma vi-sose pasuntinybėse. Įplaukimai esti visokie... Paliktas Pijaus IX kapitalas, kuris sie-kė dvidešimties milijonų ir sudėtas įvairiose vietose, duodavo aukščiau apie milijoną fran-kų pelno į metus; bet atsitiko krachas ir toji suma labai sumažėjo; pasakojau, kad dabar ji vėl papildyta. De šito šaltinio, gaunama keli simtai tukstančių iš visokių anėdėlių ir nuo kongregacijų. Bet išlaidų yra septyni su vir-šum milijonai ir tokiu būdu reikia dar surasti šeši milijonus. Juos ir duodavo aukos, taip vadinamas šv. Petro grašis, — ir jei ne vi-sus šešis, tai tikrai keturis, su kuriais ir spekuliuodavo, kad suvesti galus. Labai daug užimtu laiko pasakoti apie popiežiaus speku-liacijas per paskutinius penkioliką metų. Jos iš pradžios duodavo didelį pelną, paskui mažų priedėd prie bankruto, ant galo vėl pamažu ėmė užkaišioti skyles. Aš tamstai kuomet nors papasakosiu tą istoriją, jei tamstai ji žingeidi.

Pierre labai atidingai klausė jo pasako-jimo.

— Šeši milijonai! — sušuko jis. — Da-leiskime, kad ir keturi! Kiek-gi duoda tas šv. Petro grašis!

— Atkartoju, kad niekas negali žinoti tik-ros sumos. Pirmiau katalikiški laikraščiai garsindavo atskaitas apie aukas taip kad bu-vo galima apskaityti, nors ir nepilnai. Bet matyti tas pasirodė neparanku ir dabar jo-kios atskaitos nebeapsirodo; tikitai vienas po-piežius žino tikrą sumą, nes jis visus pini-gus laiko pas save ir naudojasi jais be atskai-tos. Galima prileisti, kad geruose metuose įplaukų yra nuo keturių lig penkių milijonų. Pirmiau pusė įplaukų budavo iš Francuzijos, bet dabar ji, tikrai, mažiau teduoda. Iš Ame-rikos taip-gi nemažai yra, paskui eina Bel-gija, Austrija, Anglija ir Germanija... o I-spanija ir Italija... o Italija...

Jis nusisypsojo ir paziūrėjo į monsinjorą Nani, kuris linktelėjo galva, tarytum labai užganėdintas, girdint tokius žingeidžius da-lykus.

— Nesivaržyk, meldžiu toliau pasakoti!

— Taip, Italija neatsizymi duosnumu. Jei popiežius turėtų gyventi tik iš Italijos katali-kių aukų, tai Vatikane jau seniai viešpatautų badas. Galima pasakyti, kad Rymo ponybė netik neateina jam į pagelbą, bet pati jam la-bai brangiai apsiėjo, nes svarbiausiu pinigų prazuvinu buvo tas, kad jis skolino visokiems kunigaikščiams, kurie užsiėmė spekuliacija. Tikitai Anglijoje ir Francuzijoje atsiranda turtingi dvarininkai, kurie atsiunčia popiežiui didėles sumas. Pasakojau apie vieną anglų gercogą, kuris kas metai atsiunčia dide-lius pinigus, kad šventas tėvas išmeltų nuo Dievo jo bepročiui sūnui protą. Aš nē kalbu apie tuos keturias dešimtis milijonų, k-tas jam buvo paaukauoti laike jo vyskupinio jubilejaus.

— Na, o išlaidos? — paklausė Pierre.

— Aš tamstai sakiau, kad jos siekia se-pťynis milijonus. Apie du milijonus išneša pensijoms, kurias prisieina išmokėti buyu-siems popiežiaus valdininkams, kurie nenori tarnauti Italijai, bet šios išlaidos kas metai mažinas, nes ir pensijonierių skaičius maži-nas. Paskui vienas milijonas Italijos parapi-jonų, vienas milijonas sekretarijato ir nunci-jatūros užlaikimui, vienas milijonas Vatikano užlaikymui. Turime penkis milijonus; paskui visokios labdaringos įstaigos, misijonierių ko-legija ir ypaci mokyklos, kurias Leonas XIII labai palaiko, gerai suprazdamas, kad bažny-cia labiausiai turi atkreipti akis į vaikus, kad nuo jų priguli tikėjimo ateitis, kad jie išaugs geriausiai jos apginejais, jei mokykla jiems moksė įkvėpti pasibaieijimą dabartiniais atka-riais moksiais.

— Ir taip, — pratarė vėl Pierre, — po-piežius visai aprūpintas pinigais?

— Ne, jis reikalauja, popiežius reikalauja! — sušuko monsinjoras Nani, kuris nebegalėjo sulaikyti savo diplomatišką tylėjimą išgirdęs Pierre'o žodžius. — Žinai, mano mielas su-nau, kad kas mėnuo, kuomet kasierius, kardi-nolas Mocėni, ateina pas jo šventenybę, tai jis tuojau išduoda jam reikalingą sumą, ir jis duotų ją, kaip didelę ji nebutų. Reikalauja, popiežius reikalauja! — Žinai, jei popiežius rytoj atsirastų sunkiame padėjime, užtektų jam tikitai atsikreipti į visus savo vaikus, ir viso pasaulio katalikus, ir visas milijardas at-plauktų pas jį, — kaip tas aukšas, kaip tos brangenybės, kurie ką-tik, yt upėje vanduo, plauktų pas jo sostą!

Bet staiga nusiramins, jis nusisypsojo, kaip visuomet ir pridūrė:

— Aš tik tą esu girdėjęs, aš pats nieko ne-žinau, visai nieko nežinau. Ant laimės, čia pat yra ponas Aber, kuris tamstai suteiks ži-nias sulgy dalyko... Ak, tamsta Aber, tam-sta Aber! Aš maniau, kad tamstai turėpi vien daila, kad tamsta esi labai atsitolinęs nuo pasaulio mažmožių! O kaip tamsta puik-iai supranti tuos dalykus, tikrai kaip koks bankierius ar notaras... Viskas, viskas tam-stai žinoma. Taip, tas puiku!

Narciss tikrai suprato tą mandagią ironi-ją, nes jis buvo gan praktiškas žmogus, su-prantąs gerai pinigiskius reikalus, puikiai mō-kąs apsisverti savo turtu, net truputį šykštus.

— O, — sumurmėjo jis, — aš gyvenu tik-tai svajonių pasaulyje, mano siela toli nuo žemės laksto.

— Žodžiu, aš labai džiaugiuos, — prakal-bėjo vėl monsinjoras Nani, kreipdamas į Pierre'ą, — aš labai džiaugiuos, kad tam-ta matei tą puikų reginį! Dar keli panašūs atsi-tikimai, ir tamsta pamatysi, tamsta pats su-prasi viską, ir, žinoma, kur-kas geriau, negu iš paaiškinimų... Ir taip, lig rytojaus; bu-tinai atvažiuok ant ceremonijos į šv. Petro bažnyčią. Tai bus labai iškilminga!... Aš esu persitikrinęs, kad tamsta įgausi puikiausį įspudį O nuo tarpu sudiev; atkartoju, aš la-bai džiaugiuos, kad tamsta esi tokiaime gera-me upe.

Nani ir Narciss atsiveikino su Pierre'u ir jis, pasilikęs vienas, pajuto, kaip jame ėmė virti protesto rūstumas. Gerame upė! Koks po velniais geras upas? Ar nemano tas Nani visokiomis kliūtimis jį taip suvarginti, kad paskui lengviau būtų pergalėti? Jam perėjo per galvą mintis, kad jį nori apgauti ir per-laužti. Ir jis sau prisiekė, kad jokių būdu nepasiduos neatsisakys nuo savo knygos.

Pierre dar sykį pažvelgė į Vatikaną ir viskas, ką šiądien matė, aiškiai atsimušo jo prote: pasilikio tikitai pinigai, kurie sunkiais retėžiais prikaltė popiežių prie žemės, bet nežiurint į tą viską jis norėjo tikėti į geresnę ateitį ir kad tas seniolis, šventas tėvas, ant galo įvykdins ant žemės meilę ir santaiką.

Ant ceremonijos, kuri turėjo atsitūti ant rytojaus, Pierre turėjo radastinį bilietą, kuris davė teisę užimti vieną

Lietuviškasis Statutas

ZYGMANTO I.

PAGAL TAD. CACKI,

Lietuviškai parašė Jonas Šliupas, M. D.

6. Jeigu kas atsisaukia nuo pakamario teismo, vyriausias teismas kstelioną, marsalką, o kur jo neturi, stovastą su dviem šlektom paskirs, kurie pakamario dekretą apsvartys ir rubežius paženklijs ar supils, ir visą bylą užbaigs.

7. Jeigu bylinėjimas (pienny) gruntas būtų keliuose pavietuose, tad pakamariui tu pavietų teisti turi; jeigu nuomonėse tarp savęs skirtingi, vyriausias teismas nuspręs ir kamisorius paskirs. Nuo sutikties net kelių pakamarių ištarmės leista apeliuoti (art. 8).

8. Kapčiai neturi būti daromi kaip tik už penkiatos vilktinių šniurų¹⁾, jei bent sukrevintas būtų rubežius; paskirta tapo taip-gi kaina už supylimą kapčių, padarymą ažių, padarytus išrašus ir išdavėjamas pakvietas. Numirus kiekvienam pakamariui, knygos jo urėdo privalo būti atidaviamos į dėtuve po priežiūra žemisko teismo (art. 9).

9. Pakamariui turi būti savas kamarninkas, tie mažuose daigtuose ir apie vertę vieno valako, patys su valdžia pakamario teisti turi; apeliacija dėl dalyko galutinai apsudytos eis į vyriausiąjį teismą, dėl apsirikių, iki pareis iki galutinam nusprendimui, teisme pakamariui esti persiiminimas (rozprawa) su kamarninku²⁾ (art. 10).

PERSKYRIMAS X.

Apie pagalvines ir pridėtinius atlyginimus žmonių ne šlektiškos luomos.

Pridėta taip-gi įvairūs įsakymai svetimi tam antrašni.

Artikulas I. Šlektą užmusantis chlopą moka pagalvinės dvyliką rublių grašių.

Antrasis statutas (art. 1) pakėlė kainą užmokėsni; bet trečias statutas³⁾ nutarė, kad jeigu šlektą neslektų užmuštų, ir ta piktadarysta laikė įstatymų paženklintame taptų atrodyta, tad užmušėjas kaklu baudžiamas bus; o jeigu pilnį pagali pagal statutą aprašytų atrodymų skundžiančioji šalis neturėtų, tad pakviestas išlektą artymėsni yra pats trečias atsisprigavimui. Pagalvinė visuomet bus mokama apart bausmės mirties už liuosanoriai atliktą užmušėjystę (art. 2).

Tas pats statutas bausmę mirties nutarė užmušėjui neslektai visokios luomos.

Artikulas II. Nutarta pagalvines žmonėms prastos luomos. Žmonoms-gi tu žmonių, jeigu taptų užmuštos, dviguba mokasi pagalvinė (art. 4).

Antrasai statutas²⁾ tą patį panaujino, o trečias statutas truputį tą taryfą perkeitė (art. 5).

Artikulas III. Auksakaliui, vargonmistrui, kanuolininkui, mežginių dirbėjui (karbatnikui), maliorui, sakalnikui, išjodinėjotui arklių (maštalėrz), rubsiuviui, kauriui, audėjui, šaltkalviui, račiui, daildyžiui, kalviui, šunininkui, kurpiui, murininkui, puodžiui, tiems visiems pagalvinei tris rubliai grašių, o pačioms dviguba mokeskis.

Trečias statutas paskyrė tiems visiems remesnikams po 30 kapų grašių (642 auksinų 20 gr.) pagalvinės, su tuomi įsakymu, kad lygiai tokia pagalvinė priguli ir visokiems kitiems remeslininkams, kurie tame statute yra apieisti (art. 6).

Artikulas IV. Aprašyta kaina pagalvinės ir pridėtiniai atlyginimai mėsionių didesniųjų ir mažesniųjų miestų⁴⁾.

Artikulas V. Jeigu Žydas Žydą užmuštų, ištarmė tarp jų turi būti daroma pagal jų įstatymus ir privilegijas. Jeigu šlektą Žydą užmuštų, ir laike per įstatymą paženklintame taptų pagautas, kaklo netenka, bet pagalvinė nebus užmokėta (art. 6). Apkaltinti Žydai nuo krikščionių bus teisiami karališko urėdo.

Antras statutas (art. 7) tą patį panaujino. Trečias statutas galop šito artikulo pridėjo tuos žodžius: o jeigu kuris Žydas ar Žydė prie krikščioniško tikėjimo prisivertė, tad tokia ypata, ir ainiiai jų, šlektą paskaitomi būti turi (art. 8).

Artikulas VI. Totoriai ir Žydai negali turėti padonystėje krikščionių: o prigauti skoloje, toliausiai per septynerius metus išsipirkti gali.

Antras (art. 9) ir trečias statutas nutarė: 1. Joks Žydas ne Bismaronas negali būti perdėtinu kokiame urėde. 2. Jeigu pirktų nelaisvų šeimynykščius, prastoja pinigų, o nupirkta krikščionis yra laisvas. 3. Jeigu krikščionis būtų atiduotas už skolą, tad už didžiausią sumą po septynių metų išimokės, o už mažesnes sumas priguli chlopai kasmet rublis grašių (35 auksinai 21 24-56 grašių), o moterei kapa grašių (21 auksinas 12 48-56 grašių) apart drabužių ir maisto numuštų. 4. Tas pats reikia suprasti apie pagautinius, kuriuos leista pasodinti ant savų žemių, ir tieje padonais skaitysis; tačiau jų vaikai ne Bismarmonais, ne Žydais tapti negali po bausmę sudeginimo to, kas ant tokio veiklumo pasidarsintų. 5. Žindytės krikščionės pas Žydus būti negali po bausmę 20 kapų (428 auksinai 13 grašių). 6. Jeigu Žydams ar Totoriams duoti būtų kokie lobiai, taip elgtiesi turi valdyme tu lobų, idant nepaprastomis pareigomis nesunkintų. 7. Nuo seniai užsisėdėję chlopai ant Totorių žemių, turi būti taip tēmi kaip kitų tėvonių padonai.

Artikulas VII. Užstatantiems savę kasmet dalis kapitolo gaista.

Artikulas VIII. Svetimą kumetį (kniecia) atiduoti reikia; vėlinantis atiduoti visas blėdis užmokės.

Antras (art. 9) ir trečias (art. 14) statutas nutarė, kad taip tėvoniskų žmones padonus, kaip taip-gi nelaisvųjų šeimynų išduoti būtina reikia, o už apleidimą tarnystos pas savą pridėtinę mokesį po 6 grašius užmokėti; o jeigu po urėdiško nutarimo pakviestoji šalis tu žmonių neisduotų, tad tiek, kiek pagalvinė išneša, užmokės, ir visas blėdis, jeigu kokios tapo padarytos, sugrąžins⁵⁾. Jeigu-gi pakviestoji šalis išikalbinėtų, kad nežino apie tuos pabėgėlius, valdytojas lobų prisiekti turi, kad pakviesta dėl to pabėgusio žmogaus tuomet tapo įteikta, kada to pabėgėlio nebuvo, nežino, kur randasi; o jeigu pakviestasai neturėtų atstovo savuose lobuose, pats pri-

slektą sudės. Drausti net neleista po bausmę gausios užmokėsies tu pabėgėlių savuose valsiuose įieškoti. Kas užmokės už tokia pabėgusią šeimyną, turi ją turėti savus padonis. Leista vienok ponui iki keturių metų atiduoti pinigų tam, kuris juos davė už padoną. Atrodymai turi būti, kad tas chlopas, apie kurį dalykas eina, yra padonų: 1. Rejestrui arba inventoriui. 2. Tranzakcijos. 3. Brolių tikrų ar pusbrolių šešių prisiektas liudyjimas. 4. Prisiekimas skundžio paties-trečio, kad tas chlopas prie jo priguli.

Artikulas IX. Pabėgantiems šeimynykščiams duodantis pasislėpimą, arba parodantis kelią, privalo taje pabėgusią šeimyną pristatyti, arba už ją užmokėti.

Antras (art. 10) ir trečias (art. 18) statutas pridėjo, kad blėdis už apleistą baudžiavą, parodantis kelią arba paslėpiantys lyginai kaip pagalvinę užmokėtų; bet jeigu tieje šeimynykščiai sugrįžtų, pakviestasai savus pinigus ir išdėjimus atgaus.

Artikulas X. Parduoantis savę ar vaiką badmetyje atsipirkti visuomet gali.

Antras statutas (art. 11) pridėjo įsakymą, kad leista atsitarnauti pagal viršui minėtąjį įsakymą⁶⁾, o trečias statutas (art. 19) tą patį panaujinęs, įstato, kad pardavimas šeimynos, badmetyje įvykęs, yra įgaliojantis (važny).

Artikulas XI. Jeigu kas badmetyje chlopą ar šeimynykščį nemaitina, tie žmonės pilningai yra laisvi.

Antras (art. 12) ir trečias (art. 20) statutas įsakė tą tiktai iškilme, idant taip išvaryti ir neapžiūrėti pono šeimynykščiai, artėsiuose aktuose tą pasielgimą ir savo atsitraukimą įrašytų.

Artikulas XII. Nelaisviai kiti būti neturi kaip tiktai: 1. Kariški suiminiai; jų vaikai skaitosi tėvūnais (ojczyce) arba padonais; 2. Pasmerkietieje ant mirties už vagystės, o gyvasčiai apdovanojtieje; 3. Apsivedantis laisvas žmogus su nelaisva moterimi, arba laisva ištekanči už nelaisvą.

Antras (art. 13) ir trečias (art. 21) tas visas priežastis apleidė, įstatydamas, kad tiktai kariški suiminiai yra nelaisviai.

Antrame statute pridėta:

1. Žydai su lenciugais vaikščioti, nė sidabro prie juostų, šoblių ir kardu nešioti neturi; vienok kiekvienam Žydui leista turėti signetą ir žiedą ant piršto. Žydės gali turėti žiedus, juosta ir apdarus pagal savo išsigalėjimą. (Tas pats art. 8 trečio statuto).

2. Kiekvienas iš Totorių mirzų, kniazių turinčių sodybas ir beesantių kariškose kelionėse, pagalvinę ir pridėtinę mokeskis taip turės mokamas kaip šlektiškos. O Totoriams užsimantiems remeslais paprastoji pagalvinė priklauso. (Tas pats art. 10 trečio statuto).

Trečiame statute pridėta:

1. Jeigu kuris žmogus prastos luomos, budamas laisvu, apsisėstų ant keno žemės ir ten dešimtį metų persėdėtų, toksai žmogus, arba jo vaikai, jeigu panorės atsitraukti, turi užmokėti visokį prigėbėjimą, ir dešimtį kapų (beje 214 auksinų 6 gr. 2 skatikų). Jeigu be leidimo pono pabėgtų, o per dešimtį metų pagautas netaptų, atgauna atgal laisvę; bet jeigu prieš tą laiką naujas ponas reikalauja atidavimo, tad už baudą pabėgimo, už padoną arba tėvūną (ojczyca) prisudytas taps (art. 13).

2. Jeigu kas išvestų arba išvogtų keno tėvūnišką žmogų arba nelaisvus šeimynykščius, o taptų pagautas su lyčiu (z licem), turi būti ir urėdą atvezdintas; o jeigu pilnas tos kaltės bus atrodymas, toks piktadėjas bus baudžiamas kaip vagis; leista yra svetimame name per važnį tokius žmones pripagalvoti arba užsakyti, o už apleidimą darbo ant savaitės po šešis grašius nuo pabėgusio žmogaus, o nuo vaikų po du grašius savininkas atims (art. 15).

3. Pabėgėlių žmogų, kurio dėl dar įstatymiškai nepradėta byla ir žemisko užsisenėjimo nepraleista, leista ant kelio pagauti ir į urėdą nuvezdinti, o ponui, po kurio valdžia gyvena, urėdika gromata sulgyt toluo gyvenimo pranešti; o teismas jau tai aktyvaizdžia, jau tai ištarme už akių pabėgėlių atiduoti lieps (art. 16).

4. Jeigu kas kam tarną privedino, o ant rašto ar žodžiu galvojęsi, kad viernai tarnaus, turi būtinai stengtiesi, kad tą pabėgėlį, kada pabėgtų, statytų; o jeigu to tarno nepristatys, pats visas blėdis užmokės. O jeigu ponas neįieškodamas privedinusojo, pats pabėgusį tarną gaudyti lieptų, laisvas bus privelyjantis. Lyginai jeigu numirtų, pareiga tokios parankos gesta; o jeigu kelyje tarną ponas pasivytų butyje vazio ir dviejų ar trijų šlektų, turi jį savam name teisti ir bausti; bet tarnas nepadaręs blėdis, jeigu ponui nepranešęs apie norą pasitraukti išsinešintų, šlektą už tai tris dienas prie lenciugo, o prastos žmogus tris savaites namuose tokio pono sėdėti turi, ir po atliktos bausmės, su ponu turi atsisveikinti; tačiau tam ponui neleista marimimu badu ar kitokiu būdu įvykinti tą bausmę (art. 22).

5. Jeigu tarnai piktadarių vytiš nenorėtų, baudžiami bus (art. 23).

6. Kiekvienas laisvas žmogus, baigdamas tarnystą, privalo paimti nuo savo pono mandagaus apsiėjimo paliudyjimą; o jeigu ponas nenorėtų duoti paliudyjimą, tai toksai tarnas per važnį urėdika davimo tokio paliudyjimo reikalauja turi, o jeigu negautų paliudyjimo gromatos, tad tas urėdikas ir į knygas įrašytas pakvietimas atstovės ponišką paliudyjimą. Kiekvienas žmogus ateinantis į kainą ar miestelį, privalo parodyti paliudyjimą, su kuriuo turi laisvą perėjimą; uktveris namų, jeigu svetimo žmogaus pribuvimą paslėptų, bus baudžiamas. Žmonės pasileidę girtybėje ir užsimanti kaulukų lošimu, po trijų kartų persergėjimo, rykštėmis bus pliekiami ir išvaryti taps (art. 24).

PERSKYRIMAS XI.

Apie vagystes.

Pridėta taip-gi apie bausmes suvedžiotojoms moterims dėl svetmoterystės.

Artikulas I. Jeigu kas iš nelaisvų šeimynykčių su lyčium¹⁾ bus pagautas, o daigtas nevertas 50 grašių, piktadėjas turi būti pliekiamas ir blėdis gausiai bus atlyginta; antru kartą, kad bus ta pati piktadėjystė padaryta, tad panaujinantis piktadėjystę, pavogime vertės dešimties grašių²⁾, pakartas bus.

Antras statutas (art. 4) nedaug paaugstino apkainojimą daigto, už kurį vagis privalo būti pakartas, bet trečias statutas (art. 5) įstatė, kad kiekvienas vagis, atvestas su lyčium daugiau neturintį vertės kaip keturias kapas

(art. 7), jeigu pirmu kartą vogtų, privalo atiduoti daigtą su priedu; o jeigu neturės kuomi išmokėti, turi atidribti vyriškis ant metų rublį grašių (35 auksinus 21 24-56 grašių), o moteriškė kapa (21 auksiną 12 48-56 grašių); jeigu-gi antru kartą su lyčium būtų sugautas, nors tas lyčius ir dviejų kapų vertės neturėtų, tad turi būti prie šulo raizytas ir gausiai blėdis atlygins; o trečiu kartą su lyčium sugautas, netenka kaklo.

Artikulas II. Jeigu kas norėtų keno-nors name įieškoti lyčiaus, tatau jam ginama nebus; ginantis gausiai blėdis užmokės.

Antras statutas (art. 5) nutarė: 1. Vaznys įieškoti lyčiaus, ir liudininkai privalo būti drange, o radus vagtų daigtus, tie buvę drauge žmonės ir vaznys paliudyti turi, ir tokį šlektą, kurio namuose būtų tokie judinami daiktai atrasti, į teismą pakviesti. 2. Apsakymas mierio revizijos turi būti praneštas uktverui ir ponui vietos. 3. Jeigu urėdininkas pono, ar uktveris, kurio namuose įieškoti lyčiaus, nenorėtų būti prie tokio darbo, vienok tas įieškojimas įvyks. 4. Jeigu kas lyčių atimtų, vagį atmuštų, arba neduotų išsisteisimo, kaip tas lyčius jo name atsi-rado, už visas atsako blėdis. (Tas pats art. 7 trečio statuto).

Artikulas III. Ant svetimos žemės gaudantis vagį privalo jį pas tą poną atvesti, keno yra žemė, o jeigu toji vagystė padaryta bus per jomarką ar kermosij, tad lygiai valdžia to miesto paims tą kaltininką į kalejimą, duos žinią, o jeigu tris kartus žinią gavęs neatsiims, pats teisę padarys.

Antras (art. 3) ir trečias (art. 4) statutas įsakė, kad jeigu ponas kaltininko neatsiims, reikia jį į teismą paduoti.

Artikulas IV. Vagį, prie kurio lyčių atras, leista tris kartus vieną dieną tortura kankinti³⁾, o jeigu nužvelgtasai neprisipažins, turi būti pagal savo luomą atiteistas.

Antras (art. 12) ir trečias (art. 17) statutas įstatė: 1. Nors žmogus prastos luomos būtų be lyčiaus sugautas, bet vienok būtų pakviestas buvęs ir už vagystę jau sykį kam užmokėjo, gali būti atiduotas ant kancios. 2. Neleista kankinti kaip tik vieną sykį per valandą. 3. Ant sąnario aplūšintas toks kankintinis būti neprivalo. 4. Toks kankinamas, jeigu prisipažins vagystę, kaklu bus baudžiamas, o jeigu neprisipažins, turi apturėti atlyginimą pagal savo luomą.

Artikulas V. Slapstantis, ar išperkantis nuo mirties vagį, už visas blėdis, kurias tas vagis padarys, atsakys. (Tas pats art. 10 antro, o art. 13 trečio statuto).

Artikulas VI. VII, VIII ir IX įstato, kad šlektą be lyčiaus sugautas, pirmu kartą prisieka apsisvalys; antru kartą pats-trečias, trečiu kartą pats-septintas atsisprigaus⁴⁾, ketvirtu kartą duoda kaklą.

Antras (art. 8 ir 10) ir trečias (art. 10) statutas įsakė: 1. Dėlei vagystės pirmu kartą kaltinamas šlektas, jeigu nėra prieš jį pertikrinančių atrodymų, neprivalo net atsisprigauti, ir atbulai, toks skundikas privalo tokia bausmę apturėti, lyg kad būtų kę sužeidęs, ir dvyliką savaičių bokstė sėdėti turi; o jeigu apskundėjas yra prastos luomos, prie šulo bus raizomas. 2. Jeigu-gi apkaltinimas iš knygu pašaukimo ar kitų atrodymų įvyks, apkaltinamas šlektas pirmu kartą prileistas bus prie atsisprigavimo. Antru kartą apkaltintas pats-antras atsisprigaus. 3. Jeigu trečiu kartą iš pašaukimą ar kitų atrodymų taps apskustas, pats-trečias sudės prisieką. 4. Ketvirtu kartą šlektas pašauktas, kaklu bus baudžiamas.

Artikulas X. Vagiantis iš klojimo ar iš kupečių (brōgų, stirtų), smarkiai bus pinigiska bauda baudžiamas.

Antras (art. 11) ir trečias (art. 14) statutas lygiai pinigiskas bausas ir gausaus atlyginimo padarymą tokiaime atsitikime apsergėjo.

Artikulas XI. Jeigu pas ką lyčius būtų rastas tokioje kamaroje, kur langas yra nuo kiemo, arba lyčius būtų už tvoros, tuomet tatau neturi būti už atrodymą vagystos paskaityta.

Bet trečias statutas (art. 15) pakio atsargumą apsergėdamas, kad jeigu tas pavogtas daiktas būtų pridengtas, tuomet vagystos pertikrinimas bus užtektinas.

Artikulas XII. Jeigu vagį sugautų ant (karšto) darbo, tuomet pati ir vaikai namie esantieje neatsakys už vagystę.

Antras (art. 13) ir trečias (art. 23) statutas įsakė, kad pati ir vaikai, žinantieje apie vagystę, blėdis mokėti turi ar atitarnauti.

Artikulas XIII ir XIV. Jeigu vagys ar žmogžudos ką už bandžulį piktadėjystos pašauktų, ir kaskart kiti šaldras tris kartus tą patį žmogų pašauktų, ir prieš patį mirimą, negalėdami turėti apgynimą ir viltį pasinaudojimo iš apsmėjos, patvirtintų tą patį pašaukimą, tas trejopas išpažinimas bus pilnu pertikrinimu, kad apkaltintasai yra vagiu.

Antras ir trečias (art. 23) statutas pridėjo, kad ketvirtu kartą vos taip pašauktas turi būti vagiu skaitomas.

Artikulas XV, XVI, XVII ir XVIII. Jeigu pas ką rastų vogtą daiktą, o tas išparodytų, kad arba ant jomarko, arba kariškoje išrengio pirkto, laisvas yra nuo užmetinėjimo vagystos; vienok duotas pinigus prapuldo.

Artikulas XIX. Jeigu kas vagį laike daromos piktadėjystos užmuštų, turi tuojau pasiųsti žinią į urėdą ir pranešti urėdui apie tokį atsitikimą.

Trečias statutas (art. 21) pridėjo: 1. Vagį su lyčiumi leista užmušti. 2. Vagį su lyčiumi ilgiaus kaip dieną ir naktį neleista pas savę laikyti.

Artikulas XXI. Nusmerktas ant tortūros apkaltintasai vagystėje gali atsipirkti sugrąžinimu blėdis, bet ketvirtu kartą pašauktas, netenka kaklo.

Tas artikulas vėlesniuose statuteose tapo praleistas.

Artikulas XXII. Jeigu kas daigtą kainuojantį 30 grašių dvare viešpataujancio pavogtų, pakartas bus.

Trečias statutas (art. 22) už daigtą mažiaus kainuojantį dviejų kapų (12 auksinų 25 grašių 2 skatikų), o dvare viešpataujancio pavogtų, ausį nukirzdinti liepia, o už panaujinimą piktadėjystos nors dėl daigto dešimties grašių verto (2 auksinų, 5 grašių), paskirta bausmė kartuvių.

(Pabaiga bus).

Iš visur.

18 d. vasario Anglijos sugetės (moterys reikalaujančios lygių tiesių) ant Londono gatvių vėl kėlė smarkias demonstracijas, bet policija demonstrantes išvaikė, suareštavo 20, kurios spēkai užstočius joms kelią policijai eiles išardyti. Kadangi suareštuotos atsisakė užmokėti joms uždėtą bausmę, nusimė jas kalėjiman.

Jeruzolimoj, ant Alyvų kalno, maskioliskame klioistorij rado negyvą, su nupiauta galva, to klioistoriaus perdėtinį. Maskioliskieje vienuoliai mano, kad tai yra aukkerišto greikiškųjų kunigų, su kuriais maskioliai nuo seniai turi nesutikimus.

Paryžiaus teisme prasidėjo byla mechaniko Bandino, kuris nusavo savo sergancią pačią. Mat patiligos kankinamą maldę vyro, kad jis ją nušautų. Jis tą padarė ir paskui nuėjo policijon ir pats apsisukdė.

Kubos tautos atstovų butui paduotas sumanymas, kad būtų uždrausta ant salos Kubos svetintaučiams pirkti žemę, kad ją galėtų pirkti tik kubiečiai, o iš svetintaučių tik toki, kurie priėmė Kubos ukėsysę. Dabar rankose amerikūnų ispanijonų, prancūzų, anglijonų ir vokiečių yra žemės už du milijonų doliarų.

Visos svetimos ambasados Persijoj išleido cirkularus į visus svetimų kraštų ukėsus, kad jie būtų atsargūs ir prisiręgtų prie naujų sukilimų Persijoj.

Ispanijoj, mieste Grenadoj, dėl mokesčių uždėtų ant valgio produktų, gyventojai pakėlė riaušes. Susirėmimuose dvi ypotos likosi užmuštos, o penkios sunkiai sužeistos.

Rygoj policija suėmė ypatisčią automobilį važinėjantį gatvėmis. Pasirodė, kad automobilij buvo įrengta spaudtuvė spaudzinimui revoliucionieriskų raštų. Suėmė šešis vyrus.

Maskioliskasis senatas apreiškė, jog žydai gali pereinėti į mahometonišką tikėjimą, bet ir pereinėjusieji teisės nebus sulgyntos su mahometonų teisėmis.

Mieste Valencijoj, Ispanijoj, traukiant liosus naujai imantiems kariumenen, įgruvai šalės grindys. Prie to penkios ypotos likosi užmuštos, o 78 sužeistos, tame skaičiuje 28 sužeistos labai sunkiai.

Belgiškojo valdyboj Kongo, vadinėj Afrikoj, bausis tvanaui ant labai didelių plotų išaikino laukų vaisius. Gyventojai viską nužudė ir dabar čielį jų pulkai miršta nuo bado.

Siaurinėj Italijoj, ant Como ežero, važiuojant didelę valtį 17 merginų, moterių šilkų audyklos savininko ir dviem vyrams, ant ežero vidurio iškilus vėtra apvertė valtį. Visi joje buvę žmonės prigirė.

Žemės drebėjimai išgriovė dik-tai namų miestė Siwas Azijatiškoj Turkijoj. Mažiausiai 30 ypātų likosi užmuštų, o daug daugiau tapo sužeistų. 6000 šeimynų neteko pastogės.

17 d. vasario Peterburge stalga pasimirė caro dėdė, kunigalkštis Vladimiras, pagarsėjęs savo kvailais, reakcijonieriskais usimainymais.

17 d. vasario Helsingforse likosi atidarytas Fimlandijos seimas. Prezidentu seimo išrinkto teisėją Svinhufvudą. Socialistai renkant seimo viršininkus, nebašavo.

Persijos sostapiln Teheran antėjo žinia, jog smarkus žemės drebėjimai provincijoj Kuristan išgriovė 60 kaimų, kuriuose 6000 žmonių likosi užmuštų.

15 d. vasario Bulgarijoj jau-tėsi net 18 žemės drebėjimų, kurie mieste Yamboli daug nuostolių pridirbo.

Motery piaustytojas Berlyne dar vis darbuojasi; iki šiol jo suminti ne pasiekė. Jis jau sužeidė 22 moteri.

Farmos.

Lotas 25x125 pėdų. 18 kalno gali-
te tiek įmokėti, kiek galite, nemokama
vienok kaip \$500, o lyki išmokėtinai
Skaitlykite žemiau pateiktą sura-
šą mūsų paruošiamųjų namų į-
loty:

PIGUS LOTAI:
Ant 59-tos gat. arti St. Louis Ave.
25x125. Kaina tikrai \$1.
Ant 55-tos ir Whipple gat. 72 lot.
50x125. Kaina tikrai \$4.
Ant Kodzie Ave. ir 53-čios gat. (1
lotas 50x125). Kaina tikrai \$45.
Ant Robey gat. arti 71-os gat. (1
lotas 50x125). Kaina tikrai \$450.

Daug kitų lotų po \$350 vienam.
Atėikite atsitikti plačiau apie šiuos
negėdėtai pigius lotus.

AUBURN AVE. ARTI 34 PLACE.
6 rūmų medinis namas, aukštai-
pomis. Lotas 25x130 pėdų. Kaina
tikrai \$1,600.

PARNELL AVE. ARTI 37 GAT.
7 rūmų medinis namas. Lotas 25x
125 pėdas. Kaina tikrai \$1,500.

2 lubų medinis namas 2 gyvenimai
po 7 rūmus. Lotas 25x125 pėdas.
Kaina tikrai \$1,900.

33 PLACE. ARTI HALSTED ST.
5 rūmų medinis namas. Lotas 25x
147 pėdas. Kaina tikrai \$1,700.

UNION AVE. TERP 33 IR 34 GAT.
2 lubų medinis namas ant stulpų.
Lotas 25x125, 2 gyvenimai. Kaina
tikrai \$1,800.

UNION AVE. ARTI 36 GAT.
2 lubų medinis namas ant stulpų.
Lotas 25x125, 2 gyvenimai. Kaina
tikrai \$4,500.

Ant MORGAN ST. arti 63-čios.
Pulkus 2 lubų medinis namas, ak-
meninis pryskai, 18 laiptai, 2 gy-
venimai, 6 ir 7 rūmai. Maudyne ir vi-
si naujaisi įtaisymai. Lotas 25x125
pėdų. Tikrai 3 metalai kaip statytas.
Atėis rando \$600 į metus. Arti Ogden
Parko, labai gražioji vieta. Atsi-
eja pastatyti \$6700, lotas 1200, sykiu
atsiejo \$7900. Turi būti greitai par-
duotas. Numazinta kaina tikrai \$5700.
18 kalno reikią įnešti tikrai \$2,500, o
lyki ant išmokėties. Vienatinė progna
nusipirkti puikų namą pigia kaina.

Ant WALLACE ST. arti 32 gat.
Mūrinis namas ant stulpų. Lotas
25x125 pėdas. Kaina tikrai \$1,200.

Ant 33-čios Pl., arti Auburn Ave.
Medinis namas. Lotas 25x146 pėdas.
Kaina tikrai \$3,500.

BURNSIDE, III. Ant Lexington Ave.
2 mediniai namai ant stulpų. Randa
300 į metus. Lotas 30x125. Namai
tik 3 metalai kaip statyti. Kaina tik-
rai \$3,300.

Ant MORGAN gat. arti 35-tos.
Mūrinis namas. 7 rūmai. Lotas
26x150 pėdų. Kaina tikrai \$2,700.

Pulkus medinis namas, 2 gyven-
mai, ant Lowe Ave. arti 38 gat.
Randa \$264 į metus. Kaina tikrai
\$1,700.

2 lubų, pusė mūro, pusė medžio na-
mas, keturi gyvenimai, ant Poplar
Ave. arti 31 gat. Randa \$360 į me-
tus. Kaina tikrai \$2,500.

2 ir 3 lubų mediniai namai ant
Emerson Ave. arti 32 gat. Randa
nuo \$300 iki \$472 į metus. Kaina
nuo \$200 iki \$3,000 iki \$3,500.

31st Place, terp Morgan
ir Muskrat ul.
2 lubų, 4 flatų mūrinis na-
mas. \$3000.00.

2 lubams, 2 gyvenimams, po 5 rū-
mų medinis namas. \$2,000.
Pulkus 2 lubų mūrinis namas, 4
gyvenimai, ant Union Ave. arti 36
gat. Randa \$444 į metus. Kaina
tikrai \$3,500.

Mūrinis namas ant 37 gat. Randa
\$240 į metus. Kaina tikrai \$2,000.

Pulkus mūrinis namas, 2 lubų, au-
kštas pomis, su geras įtaisais skal-
bykla, 4 šeimynos gyvena, 19 rūmų.
3 vanos ir kiti naujaisi įtaisymai.
Gera pastogė. Randa mėsa \$612 į
metus. Tramvajai eina pro pačias du-
ris. Arti 33 gat. \$5,100.

Lowe Ave. arti 33-čios ul.
Mūrinis namas, akmenų pamatai.
Randa \$24. Kaina tikrai \$3,200.

2 lubų medinis namas, 3 ir 38 ir
Gage ul. Kampinis. 8 rūmai. Lo-
tas 33x147. Randa \$16. Gera
vieta vaizbai. Kaina tikrai \$2,000.

2 lubų mūrinis namas, ant Wallace,
arti 33 ul. Kaina tikrai \$2,700.

Marshfield Ave. arti 35 St.
2 lubų, 16 rūmų, medinis namas.
Pulkus. Kaina tikrai \$3,500.

37th arti Wallace St.
Mūrinis namas, Krantų ir 4 ru-
mai. Kaina tikrai \$2,000.

Lotai!
GERI BIZNIAI LOTAI.
Ant Western ave. buvavo terp 43-
čios ir 45-čios gat. 1000 ar 1200
centų. Kamos nuo \$200.00 ir aug-
ščiau. Pirk šiuos lotus dabar, nes
kamos jų neturės pasidavę.
Tolpė turina daugybę visokių bi-
znesų namų ir lotų ant pardavimo
visose pusė miesto Chicago.

Artimesnė žinoma kreipkitės
pas

A. Olszewski
3252 S. Halsted St.

50c atėis tau \$20.
Aradavai, įsivaizduokite, kaip
"Kaip padaryti Moneta", ir iš-
mokinsite iš kogos moneta daryti.
Kiti išmokinsite iš kogos moneta daryti
net dvidešimt metų vakar. Prisiųsk
\$50 moneta ar Money Order, ir
o tuojau gausi kaina. Adresas:

J. ILCAUDAS
3312 S. Halsted St., CHICAGO, ILL.

F. P. Bradchulis

ATTORNEY & COUNSELOR AT LAW
Chamber of Commerce Bldg., Room 700
S. E. Corner La Salle and Washington Streets
CHICAGO, ILL.
TELEPHONE MAIN 3042

Lietuvys advokatas, baigęs mokslo
jurisprudencijos šia Amerikoje. Veda
visokias provas, civilines ir krimina-
linias, visuose teismuose (auduose).
Gy. 3112 S. Halsted St., arti 31mos gatvės
Telephone Yards 8046

Geriausias Lietuvos dantų daktaras
A. J. Zimontas (Lietuvys)
3252 S. Halsted St., Olszewski name.

Tradicija dantis be skausmo ilgąs Skorbato,
Nezavijos, sudėd uaujus vietos išpaugai, pri-
gido išmokyti ir sukurio skausmą, analizuojan-
tą. Skaudimas dantis nuo 8 rytu iki 12
nuo 1 iki 5 vak. Nedideli: nuo 9 r. iki 5 vak.
Telephone Yards 3268

Naujas išradimas
Sustiprinimui ir užtikrinimui plaukų.
Tukstantai pigių žmonių stavo pa-
ties plaukus, sukurio vėdinimą plaukų
gaisro laisvą trumpą laiką. Vietoje
senų stangų nauji, gražūs plaukai. Visokis iš-
radimas dykai. Aradimas dantis reiki-
tyti įdant kraso ženkliai.

PROF. J. M. BRUNDA
BROADWAY & 50. 3TH ST.

Dr. G. M. Glaser
Šiuo metu geriamai publikai, jog ein
pensuliu gydymo ant Bridgeport, praktikuo-
damas 17 metų. Dabar savo dūg perkelia į
savo namus po ar.

3149 S. Morgan St.
Kampus 32ros gatvės

Mano odas atspindintis naujaisiais būdais gyd-
mo. Visi ligonius stengiasi organizuoti, kaip
ir lygioti. Pasitiekiamas, jog geriamas publika
ir toliau mane mana, esu namie ant kiekvieno
pateikiamame dieną ir naktį. Dala specialistas
ligose vaikų, moterų ir vyrų ir užsienio ligo-
se. Darau visokią operaciją. Ligonis su pagarbta.

Telefonas Yards 687.

Dr. G. M. Glaser
3149 S. Morgan Street
Kampus 32ros gatvės.

Ant WALLACE ST. arti 32 gat.
Mūrinis namas ant stulpų. Lotas
25x125 pėdas. Kaina tikrai \$1,200.

Ant 33-čios Pl., arti Auburn Ave.
Medinis namas. Lotas 25x146 pėdas.
Kaina tikrai \$3,500.

BURNSIDE, III. Ant Lexington Ave.
2 mediniai namai ant stulpų. Randa
300 į metus. Lotas 30x125. Namai
tik 3 metalai kaip statyti. Kaina tik-
rai \$3,300.

Ant MORGAN gat. arti 35-tos.
Mūrinis namas. 7 rūmai. Lotas
26x150 pėdų. Kaina tikrai \$2,700.

Pulkus medinis namas, 2 gyven-
mai, ant Lowe Ave. arti 38 gat.
Randa \$264 į metus. Kaina tikrai
\$1,700.

2 lubų, pusė mūro, pusė medžio na-
mas, keturi gyvenimai, ant Poplar
Ave. arti 31 gat. Randa \$360 į me-
tus. Kaina tikrai \$2,500.

2 ir 3 lubų mediniai namai ant
Emerson Ave. arti 32 gat. Randa
nuo \$300 iki \$472 į metus. Kaina
nuo \$200 iki \$3,000 iki \$3,500.

31st Place, terp Morgan
ir Muskrat ul.
2 lubų, 4 flatų mūrinis na-
mas. \$3000.00.

2 lubams, 2 gyvenimams, po 5 rū-
mų medinis namas. \$2,000.
Pulkus 2 lubų mūrinis namas, 4
gyvenimai, ant Union Ave. arti 36
gat. Randa \$444 į metus. Kaina
tikrai \$3,500.

Mūrinis namas ant 37 gat. Randa
\$240 į metus. Kaina tikrai \$2,000.

Pulkus mūrinis namas, 2 lubų, au-
kštas pomis, su geras įtaisais skal-
bykla, 4 šeimynos gyvena, 19 rūmų.
3 vanos ir kiti naujaisi įtaisymai.
Gera pastogė. Randa mėsa \$612 į
metus. Tramvajai eina pro pačias du-
ris. Arti 33 gat. \$5,100.

Lowe Ave. arti 33-čios ul.
Mūrinis namas, akmenų pamatai.
Randa \$24. Kaina tikrai \$3,200.

2 lubų medinis namas, 3 ir 38 ir
Gage ul. Kampinis. 8 rūmai. Lo-
tas 33x147. Randa \$16. Gera
vieta vaizbai. Kaina tikrai \$2,000.

2 lubų mūrinis namas, ant Wallace,
arti 33 ul. Kaina tikrai \$2,700.

Marshfield Ave. arti 35 St.
2 lubų, 16 rūmų, medinis namas.
Pulkus. Kaina tikrai \$3,500.

37th arti Wallace St.
Mūrinis namas, Krantų ir 4 ru-
mai. Kaina tikrai \$2,000.

Lotai!
GERI BIZNIAI LOTAI.
Ant Western ave. buvavo terp 43-
čios ir 45-čios gat. 1000 ar 1200
centų. Kamos nuo \$200.00 ir aug-
ščiau. Pirk šiuos lotus dabar, nes
kamos jų neturės pasidavę.
Tolpė turina daugybę visokių bi-
znesų namų ir lotų ant pardavimo
visose pusė miesto Chicago.

Artimesnė žinoma kreipkitės
pas

A. Olszewski
3252 S. Halsted St.

50c atėis tau \$20.
Aradavai, įsivaizduokite, kaip
"Kaip padaryti Moneta", ir iš-
mokinsite iš kogos moneta daryti.
Kiti išmokinsite iš kogos moneta daryti
net dvidešimt metų vakar. Prisiųsk
\$50 moneta ar Money Order, ir
o tuojau gausi kaina. Adresas:

J. ILCAUDAS
3312 S. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Notary Public

(Lietuviškas Notaras)
Idirba visokias legalikas popierus,
kaip tai: Pienpotencijos, Kontrakts,
Bill of Sale, Testamentus, Affidavits ir
kitoniskus. Inkorporuoja draugystes.

J. J. Hertmanowicz
Orlas
A. Olszewski'o
3252 S. Halsted, Cor. 33rd St.
Chicago, Ill.

Vienatinė Lietuviška Sankrova
Ilgąs literatūros apt "North Side" Chicago.
Čion galima gauti mokslinių, vėlinių ir dvasi-
kų knygų, rašinių, knapių, abrosių, vėli-
kių laikraščių, Amerikos ir Europos ir popierų
monetas. Toliau uolius visokių tavarų: jo-
dy, pašalio plaukus, drabužių, medikamē-
tų, sterozokup ir daugelį kitų dalykų. Ne-
užmirškite atsitikti, o būsite užgandinti.

PETRAS M. KAITIS
281 N. North ave. Chicago, Ill.

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS-Kampus 31 ir So. Halsted gat.
(Gyvenimas virš aptikos.) CHICAGO, ILL.

Dr. J. KULIS
Lietuvių Gydotojas ir Chirurgas.
3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų.
Toliau turi didelę praktiką ir gydo paaukštin-
tą visokias ligas, ušimavimus ir paaukštin-
gas vyrų ligas. Daro operacijas paaukštin-
toms.

VYRAMS TIKTAI
Kas gali but matyta
GALERIJOJ MOKSLO
344 So. State St. CHICAGO, ILL.
arti Harrison gatvės
INEJIMAS DYKAI!

Žingidūnai Pathologijos
Žingidūnai Osteologijos
Žingidūnai Gromulavimo Organų

Tyrinėti pradžia ir išsivystymą
žmogiskos ramos nuo lopio iki grabo,
pamatų keistumus gamtos, žingidū-
mus ir milizinklams.

Tyrinėti įtekėjimo ligas ir paleistuvystę,
perstatyti gyvūnų figūras, sveikose
ir ligotose padėjimose. Lavos išradinėjas
staklės visokių klavimų. Didžiausia pro-
ga savo gyvenime.

INŽENGA DYKAI!
Atidaryta kabinas nuo 8 valandos rytu iki
vidurnakti.

LIUOSA GALERIJA MOKSLO
344 S. State St. Chicago, Ill.

Dr. G. M. Glaser
3149 S. Morgan Street
Kampus 32ros gatvės.

Ant WALLACE ST. arti 32 gat.
Mūrinis namas ant stulpų. Lotas
25x125 pėdas. Kaina tikrai \$1,200.

Ant 33-čios Pl., arti Auburn Ave.
Medinis namas. Lotas 25x146 pėdas.
Kaina tikrai \$3,500.

BURNSIDE, III. Ant Lexington Ave.
2 mediniai namai ant stulpų. Randa
300 į metus. Lotas 30x125. Namai
tik 3 metalai kaip statyti. Kaina tik-
rai \$3,300.

Ant MORGAN gat. arti 35-tos.
Mūrinis namas. 7 rūmai. Lotas
26x150 pėdų. Kaina tikrai \$2,700.

Pulkus medinis namas, 2 gyven-
mai, ant Lowe Ave. arti 38 gat.
Randa \$264 į metus. Kaina tikrai
\$1,700.

2 lubų, pusė mūro, pusė medžio na-
mas, keturi gyvenimai, ant Poplar
Ave. arti 31 gat. Randa \$360 į me-
tus. Kaina tikrai \$2,500.

2 ir 3 lubų mediniai namai ant
Emerson Ave. arti 32 gat. Randa
nuo \$300 iki \$472 į metus. Kaina
nuo \$200 iki \$3,000 iki \$3,500.

31st Place, terp Morgan
ir Muskrat ul.
2 lubų, 4 flatų mūrinis na-
mas. \$3000.00.

2 lubams, 2 gyvenimams, po 5 rū-
mų medinis namas. \$2,000.
Pulkus 2 lubų mūrinis namas, 4
gyvenimai, ant Union Ave. arti 36
gat. Randa \$444 į metus. Kaina
tikrai \$3,500.

Mūrinis namas ant 37 gat. Randa
\$240 į metus. Kaina tikrai \$2,000.

Pulkus mūrinis namas, 2 lubų, au-
kštas pomis, su geras įtaisais skal-
bykla, 4 šeimynos gyvena, 19 rūmų.
3 vanos ir kiti naujaisi įtaisymai.
Gera pastogė. Randa mėsa \$612 į
metus. Tramvajai eina pro pačias du-
ris. Arti 33 gat. \$5,100.

Lowe Ave. arti 33-čios ul.
Mūrinis namas, akmenų pamatai.
Randa \$24. Kaina tikrai \$3,200.

2 lubų medinis namas, 3 ir 38 ir
Gage ul. Kampinis. 8 rūmai. Lo-
tas 33x147. Randa \$16. Gera
vieta vaizbai. Kaina tikrai \$2,000.

2 lubų mūrinis namas, ant Wallace,
arti 33 ul. Kaina tikrai \$2,700.

Marshfield Ave. arti 35 St.
2 lubų, 16 rūmų, medinis namas.
Pulkus. Kaina tikrai \$3,500.

37th arti Wallace St.
Mūrinis namas, Krantų ir 4 ru-
mai. Kaina tikrai \$2,000.

Lotai!
GERI BIZNIAI LOTAI.
Ant Western ave. buvavo terp 43-
čios ir 45-čios gat. 1000 ar 1200
centų. Kamos nuo \$200.00 ir aug-
ščiau. Pirk šiuos lotus dabar, nes
kamos jų neturės pasidavę.
Tolpė turina daugybę visokių bi-
znesų namų ir lotų ant pardavimo
visose pusė miesto Chicago.

Artimesnė žinoma kreipkitės
pas

A. Olszewski
3252 S. Halsted St.

50c atėis tau \$20.
Aradavai, įsivaizduokite, kaip
"Kaip padaryti Moneta", ir iš-
mokinsite iš kogos moneta daryti.
Kiti išmokinsite iš kogos moneta daryti
net dvidešimt metų vakar. Prisiųsk
\$50 moneta ar Money Order, ir
o tuojau gausi kaina. Adresas:

J. ILCAUDAS
3312 S. Halsted St., CHICAGO, ILL.

GERA NAUJIENA MUSU DRAUGAM Lietuviam!

Skaitlytojau, Jeigu esi apimtas kokios ligos ar painalios nevelkumais,
užimokės tau atsitikti **Chicago Medical Clinic, 344 So. State St.**
priešėjing gydysis kur kitur, nes jie užtikrina tau nuoseklų ir lankantį iš-
gydymą kojos ligos, kurią prisimena gydyti. Ar esi nerūškas ir ausimi-
ngs, silpnas ir nutlis, pavargęs rytmediais, trūksta oro, be gyvybės, len-
gav nuvargantis ir neramus? Ar atmintis tavo prasta, gėdys draugijos,
trūksta energijos ir tvirtumo, akys dubulos ir nešyotos, pasijudavę paakiai,
spaugai, plėimai ar kitoki išbėrimai ant odos, nemoraliniai ir
Nusilpninti Sapai, Patrotytas Vyrizskumas, Sekliška Silpnysbe
nosuagumos ir kaitos daly, nusistojimas šlapime paliktame per naktį,
plėnėtas šlapimas, skausmai štrėnos, turi neveikumu pusis ar inkstų?
Išliputims Gysly Mašely; Ušendinta Puilety; Ušakims Varpakylės; Sy-
lilitikų Ušandoyim Kraujo, ar kokių kitokių gėdinyg nervų, odos, kraujo
ar ušendinta ligų? Ar skruostai dubę, žymus rupešio išreikšimas ant
veido, neramus naktys, mainančio upo, silpnas vyriškumas, turi užkuru-
ses dals, priešlaikinį nykimą, skausmus kauluose, puolimą plaukų, skau-
damę gerklę ir tt.?

Jeigu turi, tai Chicago Medical Clinic
užtikrina tau pilną ir lankantį ant visados ilgijimą, Jeigu jie nuspręs, kad
tavo liga yra išgydoma. Jausi pagerėjimą iš pirmos dienos, ir neulgiu
atrasai save karalium tarp vyrų ant kūno, proto ir širdies. Niekas taip ne-
suaikina jausus ir pusamžius vyrus kaip išbėrimai seklos nakties laikė,
arba slaptingas nubėgimas seklos su šlapimu. Tas padaro žmogų netin-
kančiu prie darbo, žetėntis iš namų. Nedaro skurto, ar tas paeina
nuo jaunystės blogų darbų, naturališko silpnumo ar nuo pertekaus užga-
nėdimo lytiškų gėdymų.

Mės tikrai tave išgydysime.
Mės gydym ir išgydom seklos nubėgimas, nervų nusilpėjimas, ušendintų puilety, sy-
lilitikų seklos, patėgystę, inkstų ir puslės ligas, telybų skaut, vėnas Vyrų
Ligos. Visokius lytiškus ar gerbimus gyvenime bus pralintus. Tūkstantis jaunų
ir pusamžių vyrų, kasmet prieš laiką nušėję, į kraują įsijusius išgydymai, per tonus
suaktyvinti ir kraujo ligos. Jeigu turi nors vieng iš vėsi pamėgusių žmonių, pasidaryk
su mumis pabėda iš aštrų vėsi.

Rada tau niekė nekaltu, o gali uždėtyti daug kenčijimų.
Valandos priėmimo ligonių: nuo 10 rytu iki 4 po piet, ir nuo 6 iki 7 vakaro.
Nedideliomis ir kitomis šventomis dienomis: nuo 10 rytu iki 12 val. pietų tikrai.

CHICAGO MEDICAL CLINIC
344 SO. STATE STREET CHICAGO, ILL.

Dr. R. Marija Dowiat-Sass
Moterų ir Vaikų Ligų Specialistė.
OFISAS: 248 W. 18th St.
Tel. Gėnai 1208.
VALANDOS: Nuo 9:30 iki 11:30 rytu
Nuo 12:30 iki 7 val. vakaro.
Nedideliomis ir šventomis dienomis: nuo 10 rytu iki 12 val. tik.

BUSTAS: 2091 W. Harrison St.
(Arti W. 80-os Ave.)
VALANDOS: Iki 9 val. rytinų.
Nuo 7 iki 9 vakarų.
Tel. Austis 459.

Serganti Vyrai!
Jauni ir pusamžiai, kurie
kenčiate nuo ligų, nenusiminkite.
Susiraminkite! Gelbėkite save! Šaukitės prie mūsų!

Eikite ten, kur busite gydomi sanžiningai ir greitai pasveiks-
site! Sučėdysit laiką ir pinigų eidamas į Western
Medical Dispensary. Patari-
mas dykai.

Butinimai ir kitoki nevelkumai yra išgydomi trumpu laiku su kelios dienos nu-
seq originaliu būdu gydymo. Atsakančiai priklaitys mūsų gydymas yra tikslusias ir nu-
dugntusias būdas ant vėsi, pasiekimui nuodugniai išgydymo. Negalint jalko ir nestatyti
parvojti savo sveikatos, klausdamas patarimo pas aptiekorį ar draugą. Jei šie atstakantį
gydymą, tai gali būti vienas, kad turėtį tą ligę per visą savo amžių ir ji visomet atgabs ta-
mąsiai nesąlygi ir nerimkintim. Mės išgydome tūkstantis tokių ligų, dēlio kad turime joms
ypatitį gydymą.

UŽKIMIMAS ARBA UŽKIMAS VARPOS. Nedaro skurto kaip ligai netgi
nuo usakimo varpos ir kiek daktarų tamitį prigaro ir suverdiu, mūsų gydymas tamitį tikrai
išgydys. Surmų gydym nereikia jokio plaustumo. Mūsų gydymas yra geriamas visoj
pasauim, be jokio skausmo jė prašalina neveikumą ant visados.

UŽNUODIJIMAS KRAUJO. Jei vartojasi nuodugniai valstus ir turi skausmus, šau-
das burnoje, gerklėje ar praturkumus ant kotos nors dalsies kūno, tai sergi nuo užnuodijimo
kraujo, kurį gali išgydyti Western Medical Dispensary. Mės įsileisome sukuriamai išgy-
dom ligę prašalinti nuo kraujo. Mės išvysime tavo kraują gyryni ir prašalinsime iš viso
kūno visąjį neravumą bei suveda trumpu laiku negu kas kitas kokių daly prašalinti.

GUMBUOTOS IR BUSIUSKĖ GYVLOS. Tokį padėjimą gylų mės išgydome be su-
gaidimo mės, be jokio skausmo ir ant tuojaus. Mūsų gydymas prašalina visokius ligotus pa-
dėjimus, pagamina pilną bėgim kraujo, sugrąžina greitai normalią sveikatą ir tvirtumą.
Skausmai pranyk